



Kasvatus ja koulutus

Tulosbudjetti 2021

Kasvatus ja koulutuslautakunta 15.12.2020

Helsinki

SISÄLLYS:

A TALOUSARVIOEHDOTUS 2021	4
TALOUSARVION 2021 KESKEISET PAINOPISTEET JA TIIVISTELMÄ	4
Jokaiselle hyvä oppiminen.....	4
Hyvinvoinnin vahvistaminen	5
Kestävä kasvatustaloudenpito.....	5
Vastuullinen taloudenpito.....	5
Osallisuus ja yhteisöllisyys.....	5
TOIMINNAN KUVAUS	6
Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain	7
TOIMINTAYMPÄRISTÖN KESKEISET MUUTOKSET	7
Lainsäädäntö	7
Väestö- ja asiakasmäärän kehitys.....	8
Tavoitteet ja suoritteet	9
Riskit ja epävarmuustekijät	10
KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTTAMINEN	11
Maailman toimivin kaupunki.....	11
Kestävän kasvun turvaaminen.....	11
Uudistuvat palvelut.....	11
Vastuullinen taloudenpito.....	13
Kaupunkiyhteiset strategiahankkeet	14
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA.....	15
Henkilöstön saatavuus	16
Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen	16
TALOUSARVION VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	17
TALOUSARVION SEURANNASSA TARKASTELTAVAT TAVOITTEET	18
Sitovat toiminnan tavoitteet	18
Muut toiminnan tavoitteet	19
Koko kaupungin yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) tavoite.....	19
TUOTTAVUUDEN KEHITTÄMISTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT	20
Suoritteet	20
Vaikuttavuustavoitteet	21
Yksikkökustannusten kehitys.....	22
Tuottavuuskehitys.....	23
Tilankäytön tehokkuus.....	23
Henkilöstö	23
B TULOSBUDJETTI 2021	24
TULOSBUDJETIN PERUSTELUT	24
Käyttötalous ja investoinnit.....	24
Käyttötalous.....	24
Investoinnit.....	25
Perustelutekstien muutokset	25
KÄYTTÖTALouden MÄÄRÄRAHAT	26
Toimialan rahoituslaskelma.....	26
Muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon	26
Asiakasmäärät.....	26
Tilavuokrat.....	27
Hintatason nousu.....	27
Kaupunkistrategian toteuttaminen.....	27
Oppivelvollisuuden laajentaminen	27
Ulkoisen rahoituksen hankkeet	27
Korona-poikkeustilanteen aiheuttamat kustannukset	27

Muut lisäkustannuksia aiheuttavat toimenpiteet	27
Henkilöstömäärä.....	27
Tuottavuustoimenpiteet	28
TUNNUSLUVUT	30
Toiminnan tehokkuus ja taloudellisuus	31
Tilankäytön tehokkuus.....	31
Asiakasmäärät	32
Henkilöstömäärä.....	33
KORONASTA PALAUTUMINEN.....	34
TULOSBUDJETIN ERITTELY PALVELUKOKONAISUUKSITTAIN	35
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus	35
Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon	35
Perusopetuksen palvelukokonaisuus.....	36
Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon	37
Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus	38
Määrärahajako palveluittain vuoden 2021 tulosbudjetissa:	38
Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon	38
Lukiokoulutus.....	38
Ammatillinen koulutus, Stadin ammatti- ja aikuisopisto	39
Vapaa sivistystyö.....	39
Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus.....	40
Määrärahajako palveluittain vuoden 2021 tulosbudjetissa:	40
Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon	40
Varhaiskasvatus	40
Perusopetus	40
Lukiokoulutus.....	41
Vapaa sivistystyö.....	41
Asiantuntija- ja toimistopalvelut.....	41
Toimialan hallinto	41
Korvaukset ja avustukset.....	42
IRTAIMEN OMAISUUDEN INVESTOINTIMÄÄRÄRAHAT	43
Tietohallinnon investoinnit	43
Muut investoinnit	43

A TALOUSARVIOEHDOTUS 2021

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	69 285	59 179	68 309	59 179	59 179	59 179	59 179
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 201 875	1 239 619	1 248 412	1 259 619	1 269 465	1 292 057	1 338 587
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 132 590	-1 180 440	-1 180 103	-1 200 440	-1 210 286	-1 232 878	-1 279 408
Poistot - Avskrivningar	18 580	29 754	29 754	30 257	30 257	30 778	29 064
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 151 170	-1 210 194	-1 209 857	-1 230 697	-1 240 543	-1 263 656	-1 308 472
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 151 170	-1 210 194	-1 209 857	-1 230 697	-1 240 543	-1 263 656	-1 308 472
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-14,6	15,4				
Menot - Utgifter		3,1	0,7	1,6	2,4	1,8	3,6

TALOUSARVION 2021 KESKEISET PAINOPISTEET JA TIIVISTELMÄ

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan keskeisimmät painopisteet vuonna 2021 ovat:

- Jokaiselle hyvä oppiminen
- Hyvinvoinnin vahvistaminen
- Kestävä kasvatus
- Vastuullinen taloudenpito
- Osallisuus ja yhteisöllisyys

Jokaiselle hyvä oppiminen

Toimialan keskeisenä strategisena tavoitteena on tarjota vetovoimaiset varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen lähipalvelut, toisen asteen koulutusmahdollisuudet kaikille helsinkiläisnuorille, aikuiskoulutusta ammattitaidon kehittämiseksi sekä asiakaslähtöistä ja monialaista vapaata sivistystyötä aikuisväestölle. Palveluiden lähtökohtana on mahdollistaa jokaiselle oppijalle hyvä oppiminen. Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila on korostanut entisestään toimialan palveluiden merkittävyyttä helsinkiläisten lasten, nuorten ja aikuisten hyvinvoinnin perustana.

Toimiala on laajentanut ja varhentanut strategian mukaisesti kieltenopetusta. A1-kieli aloitetaan 1. luokalla, englanninkielisen opetuksen paikkamäärä on kaksinkertaistettu ja kielirikasteista ja kielikylpytoimintaa on lisätty sekä kasvatuksessa että opetuksessa. A2-kielen opetusta on varhennettu alkamaan 3. luokalta. Keskeistä on päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten kielitietoinen toimintakulttuuri.

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila muutti ja vauhditti digitaalisia toimintatapoja, -prosesseja, tiedonhallintaa ja vuorovaikutusta opetuksessa ja oppimisessa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan on turvattava tasavertaiset mahdollisuudet kaikille oppijoille poikkeustilanteissa ja tulevaisuudessa tietoyhteiskunnassa toimimiseen.

Hyvinvoinnin vahvistaminen

Alueelliset ja sosioekonomiset erot näkyvät oppimisessa ja kouluttautumisessa Helsingissä. Koronan aiheuttama poikkeustila syventää eroja edelleen. Yhteiskunnasta syrjään jääminen on usein monien vastoinikäymisten summa. Toimiala vahvistaa hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä peruspalveluiden lisäksi monin eri toimenpitein mm. tarjoamalla maksutonta varhaiskasvatusta 5-vuotiaille, myönteisen erityiskohtelun rahoituksella sekä toteuttamalla koulutustakuuta tarjoamalla kaikille perusopetuksen päättävälle jatkokoulutuspaikan.

Koko kaupungin yhteinen kaupunkistrategiahanke, Mukana-ohjelma, pureutuu systeemisten, syrjäyttävien mekanismien tunnistamiseen ja korjaamiseen. Helsingissä alueellinen eriytyminen on saanut aikaan keskittymiä, joissa lasten ja lapsiperheiden tukemisessa tarvitaan enemmän panostuksia. Mukana-ohjelmassa kohdistetaan toimia niille alueille, missä syrjäytymisen riskit ovat muita suurempia.

Koulutus lisää hyvinvointia olemalla merkittävä työllistymisen takaaja. Koronakriisi on hankaloittanut erityisesti nuorten ja kriisin aikana työmarkkinoille tulevien työllistymistä, millä on pitkäkestoisia vaikutuksia kyseisten sukupolvien tulokehitykseen ja työuriin. Koronasta palautumisen kannalta keskeistä on nuorten työllistymisen varmistaminen. Toimialan tehtävä on vastata muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin ja turvata työmarkkinoiden ulkopuolella oleville nuorille ja aikuisille mahdollisuus koulutukseen.

Kestävä kasvatus

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on merkittävä rooli hiilineutraaliuden ja kestävä kehityksen edistämisessä. Kestävä tulevaisuuden tekeminen edellyttää tietojen lisäksi myös arvojen, ajatusmallien ja tunteiden työstämistä.

Vastuullinen taloudenpito

Helsingin talousnäkökulma on poikkeuksellisen epävarma ja koronaepidemia on heikentänyt rahoitustilannetta. Toimiala vastaa heikentyneeseen taloustilanteeseen kehittämällä pedagogiikkaa ja opetuksen tuotantotapoja sekä lisäämällä tilojen yhteiskäyttöä. Tavoitteena on, ettei heikentynyt taloustilanne vaikuta oleellisesti oppijoiden mahdollisuuksiin hankkia osaamista. Valtion myöntämät korona-avustukset kohdennetaan koronasta aiheutuvien osaamisvajeiden ratkaisemiseen sekä palveluiden laadun ylläpitämiseen.

Toimialan yksikkökustannukset laskevat perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa. Varhaiskasvatuksen yksikkökustannukset ovat jo nyt alemmalla tasolla verrattuna suurten kaupunkien keskiarvoon.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Kaupunkilaiset ovat aktiivisia ja haluavat vaikuttaa käyttämiinsä palveluihin sekä tehdä kaupungista viihtyisän ja kiinnostavan. Kasvatuksen ja koulutuksen palvelujen kannalta on merkityksellistä, miten lapsille, oppilaille, opiskelijoille, huoltajille sekä kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstölle ja kaupunkilaisille tarjotaan mahdollisuuksia rakentaa osallistuvasti tulevaisuuden palveluja.

Luottamus kaupungin toimintaan sekä modernit osallisuuskäytännöt parantavat ymmärrystä, yhdenvertaisuutta ja palvelujen laatua. Toimintamalleja on haastettava yhä vuorovaikutteisemmiksi ja avoimimmiksi. Yhteiskehittäminen mahdollistaa kaupunkilaisten osallisuuden omiin palveluihinsa.

TOIMINNAN KUVAUS

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala palvelee vuosittain 140 000 helsinkiläistä yli 600 toimipaikassa 14 000 työntekijän osaamisella.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus tuottaa suomenkielistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta, suomenkielistä iltapäivä- ja leikkipuistotoimintaa sekä perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa kaupungin avustamana toimintana. Palvelukokonaisuus vastaa koko kaupungin yksityisen hoidon tuesta ja kotihoidontuesta. Lisäksi palvelukokonaisuus vastaa yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta. Varhaiskasvatus- ja esiopetusalueita on yhdeksän. Leikkipuisto- ja iltapäivätoiminnalla ja yksityisellä varhaiskasvatuksella on omat palvelunsa.

Perusopetuksen palvelukokonaisuus järjestää suomenkielistä perusopetusta ja muuta perusopetuslain mukaista toimintaa lukuun ottamatta esiopetusta ja perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Esi- ja perusopetuksen oppilashuoltopalvelut tuottavat esi- ja perusopetuksen yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuoltopalvelun yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Palveluun kuuluvat psykologi- ja kuraattoripalvelut kaupungin kouluille ja esiopetukselle sekä osin yksityisille ja valtion kouluille.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan käsiteltävänä on esitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueiden yhtenäistämisestä. Uusien palvelualueiden organisoiminen pohjana olisivat kaupungin suurpiirit, joista muodostuisi seitsemän varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen palvelualueita. Muutos vahvistaisi lapsen yhtenäisen opinpolun toteuttamista. Esiityksen mukainen uusi rakenne astuisi voimaan 1.1.2021.

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus vastaa suomenkielisen lukio- ja aikuislukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja suomenkielisen vapaan sivistystyön sekä toisen asteen opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä. Tämän lisäksi palvelukokonaisuuden vastuulla ovat myös lukiokoulutukseen valmistava koulutus (luva), oppisopimuskoulutus, työllisyshoidon koulutukset, maahanmuuttajien koulutus, ammatilliseen koulutuksen valmentava koulutus (valma) ja nuorten työpajatoiminta. Palvelukokonaisuus tuottaa myös yksityisten oppilaitosten opiskelijahuollon palvelut.

Ruotsinkielisen koulutuksen palvelukokonaisuus tuottaa kaupungin ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, leikkipuistotoiminnan, perusopetuksen ja muun perusopetuslain mukaisen opetuksen, lukiokoulutuksen, nuorten työpajatoiminnan sekä vapaan sivistystyön palvelut. Lisäksi palvelukokonaisuus tuottaa ruotsinkieliset asiantuntija- ja toimistopalvelut sekä oppilashuollon palvelut.

Hallinto tuottaa päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, kehittämispalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, tietohallintopalvelut, tilapalvelut sekä viestintäpalvelut. Hallinnon henkilöstöstä puolet eli noin 250 henkilöä työskentelee kouluilla ja oppilaitoksissa koulu-, lukio-, ja opistosihteerinä, opistoisäntinä sekä kalustehuoltajina sekä ict-tukihenkilöinä. Osa tietohallinnon palveluista siirtyy kanslian uuden yksikön hoidettaviksi vuonna 2021.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

2 (1 000 €)	Menot €	Osuus ta- kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	- 1 269 465	100 %	29 846	2,4 %	
Varhaiskasvatus ja esiopetus	- 423 078	33 %	7 953	1,9 %	asiakasmäärän lasku
Perusopetus	- 382 537	30 %	3 863	1,0 %	asiakasmäärän kasvu, tuottavuuden parantaminen
Lukio- ja ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö	- 198 870	16 %	1 456	0,7 %	
Lukiokoulutus	- 60 959	5 %	2 858	4,9 %	asiakasmäärän kasvu
Ammatillinen koulutus	- 121 262	10 %	- 1 042	- 0,9 %	tuottavuuden parantaminen
Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus	- 83 106	7 %	125	0,2 %	tuottavuuden parantaminen
Hallinto	- 181 874	14 %	16 449	9,9 %	kotikuntakorvaukset ja ICT-menot

TOIMINTAYMPÄRISTÖN KESKEISET MUUTOKSET

Lainsäädäntö

Perusopetuslakia muutettiin väliaikaisesti ajalle 1.8.–31.12.2020 siten, että jos opetusta ei tartuntatautilain nojalla annettavan päätöksen johdosta voida järjestää turvallisesti lähiopetuksena koulussa, voidaan opetuksessa siirtyä opetuksen järjestäjän päätöksellä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin. Lähtökohtaisesti perusopetusta järjestetään syyslukukaudella 2020 lähiopetuksena.

Mikäli korona-tilanne jatkuu vuonna 2021, niin toimialan tulee varautua perusopetuksessa oppilaiden ja henkilöstön lisääntyviin poissaoloihin. Etäopetuksen lisäksi kotona opiskelevien oppilaiden määrää voivat kasvattaa myös perusopetuslain 18 §:n mukaiset erityiset opetusjärjestelyt. Mahdolliset tartunnat ja karanteenit lisäävät henkilöstömenoja sekä etäopetuksen ja kouluruokailun erityisjärjestelyistä aiheutuvia lisäkustannuksia.

Ammatillisesta koulutuksesta annettu laki muuttuu väliaikaisesti näyttöjen osalta. Jos tutkinnon osien edellyttämän ammattitaidon ja osaamisen näyttöä ei koronaepidemiasta johtuvista syistä voida toteuttaa aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa, ammattitaito ja osaaminen voidaan osoittaa suorittamalla muita käytännön tehtäviä, jotka mahdollisimman hyvin vastaavat aitoja työtilanteita ja -prosesseja. Vuonna 2020 päättyvän väliaikaisen lakimuutoksen kustannusvaikutusten arvioiminen vuoden 2021 talousarvioon on vaikeaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevan hallituksen lakiesitysluonnoksen mukaan opiskeluhuollon koulukuraattori- ja koulupsykologitehtävät siirtyisivät sote-maakunnille.

Helsingissä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu olisi Helsingin kaupungilla. Uudistuksen toteutuessa esityksen mukaan kuraattorit ja psykologit sijoittuisivat sosiaali- ja terveystoimialalle. Tällä hetkellä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja hoitaa lähes 200 opiskeluhuollon ammattihenkilöä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla.

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Hallitusohjelmassa on linjattu oppivelvollisuuden laajentamisesta koskemaan perusopetuksen jälkeistä toisen asteen koulutusta siihen asti, kun henkilö täyttää 18 vuotta. Esitys oppivelvollisuuslaiksi on tarkoitus viedä syksyllä 2020 eduskunnan käsiteltäväksi.

Oppivelvollisuuslaki tulisi voimaan 1.8.2021. Oppivelvollisella olisi perusopetuksen päättymisen jälkeen hakeutumisvelvollisuus toisen asteen koulutukseen. Oppivelvollisen asuinkunnan tulisi viime sijassa ohjata ja valvoa oppivelvollisuuden suorittamista. Lisäksi kunnan vastuulle tulisi luoda menettelyt perusopetuksen jälkeen vaille opiskelupaikkaa jääneiden ja opintonsa keskeyttäneiden oppivelvollisten ilmoitusten vastaanottamiseen ja käsittelyyn.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi nykyistä laajemmasta maksuttomuudesta toisen asteen koulutuksessa. Perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai lukiokoulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto olisivat jatkossa täysin maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun saakka, jona henkilö täyttää 20 vuotta. Maksuttomia olisivat opetuksessa tarvittavat oppimateriaalit sekä työvälineet, -asut ja -aineet. Lisäksi yli seitsemän kilometrin koulumatkat olisivat maksuttomia. Talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu lain kustannusvaikutuksiin.

Työllisyydenhoidon kuntakokeilu

Helsingin kaupunki on hakeutunut ja tullut valituksi valmisteilla olevaan alueelliseen työllisyydenhoidon kuntakokeiluun, jota koskeva hallituksen esitys on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä. Kokeilulain toimeenpanojaksoksi on esitetty 1.1.2021–30.6.2023.

Kokeilussa kaupunki vastaa kaikkien alle 30-vuotiaiden helsinkiläisten sekä Kelan työttömyysetuutta ja maahanmuuttajataustaisten ansiosidonnaista etuutta saavien työttömien ja palvelussa olevien työnhakijoiden palveluprosessista ja TE-palvelujen tarjoamisesta. Arvio asiakasmäärästä vaihtelee koronatilanteen takia 50 000–60 000.

Kokeilu ei lähtökohtaisesti lisää kaupungin menoja. Työttömille tarjottavista koulutusratkaisuista rakennetaan muiden kaupungin palveluiden ja toimijoiden kanssa tiivis kokonaisuus. Kuntakokeilun odotetaan nostavan määrärahojen puitteissa asiakasohjausmäärää kaupungin koulutuspalveluihin.

Väestö- ja asiakasmäärän kehitys

Väestöennusteen mukaan kouluikäisten lasten määrä jatkaa kasvuaan vuonna 2021, mutta varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kääntyy laskuun. 7–15 -vuotiaiden määrä nousee noin 1 390:lla ja 0–6 -vuotiaiden määrä pienenee noin 420 lapsella vuoden 2021 aikana.

Perusopetuksen asiakasmäärän ennustetaan kasvavan perusopetuksessa 1 200 oppilaalla ja lukioissa 500 opiskelijalla. Perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 900 lapsella. Muissa kuin kaupungin omissa kouluissa opiskelevien helsinkiläisten perusopetuksen oppilaiden määrän ennustetaan kasvavan 340 oppilaalla, joka nostaa Helsingin maksamien kotikuntakorvauksien määrää.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvun mukainen opiskelijavuosimäärä on 8 947. Todennäköistä on, että viime vuosien tapaan opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää Helsingille n. 1 000 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaun.

Erityistä tukea tarvitsevien oppijoiden suhteellisen määrän arvioidaan pysyvän ennallaan, mutta tukea tarvitsevien lukumäärä kasvaa kokonaisasiakasmäärän kasvaessa.

Muiden muutosten vaikutukset palvelutuotantoon

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila on vaikuttanut merkittävästi toimialan palveluihin ja vaikutukset tulevat jatkumaan vuonna 2021. Poikkeustila ja nopea siirtyminen etäopetukseen muutti ja vauhditti digitaalisia toimintatapoja opetuksessa. Tällä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia palveluntuotannon kehittämiseen.

Toimialalle arvioidaan aiheutuvan koronatilanteesta johtuvia lisäkustannuksia mm. tuen tarpeen lisääntymisestä ja tilaväljyyden varmistamisesta. Mahdolliset tartunnat ja karanteenit aiheuttavat lisäkustannuksia henkilöstömenoihin. Lisäkustannuksia tulee myös siivous- ja ateriapalveluiden erityisjärjestelyistä sekä mm. hygienia tuotteiden hankkimisesta.

Tavoitteet ja suoritteet

Varhaiskasvatusta on varauduttu järjestämään kokonaisuudessaan 36 170 asiakkaalle, mikä on 500 lasta vähemmän kuin talousarviossa vuonna 2020. Kaupungin omissa päiväkodeissa asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 700 lapsella. Varhaiskasvatuksen asiakasmääräennusteisiin vaikuttaa syntyvyyden lasku. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluihin vaikuttaa työllisyys ja perheiden valinnat eri varhaiskasvatusmuotojen välillä. Helsingin strategian mukaisesti tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää lähipäiväkotiperiaatetta.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä vieraskielisiä lapsia noin 5 800 eli noin 21 % kaikista lapsista. Vieraskielisten lasten määrä kasvaa edelleen. Erityistä tukea tarvitsevien lasten suhteellisen määrän (tällä hetkellä 11 %) arvioidaan pysyvän ennallaan. Kunnallisessa suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa tämä tarkoittaa noin 2 700 lasta.

Kotihoidon tuella hoidettavien määrän ennakoidaan laskevan noin 800 lapsella ja yksityisen hoidon tuella hoidettavien määrän noin 150 lapsella.

Perusopetusta on varauduttu järjestämään noin 42 200 oppilaalle. Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärä on lisääntynyt merkittävästi vuosittain ja sen ennustetaan kasvavan 1 080 oppilaalla verrattuna vuoden 2020 talousarvioon. Suomenkielisen perusopetuksen oppilaista on tällä hetkellä vieraskielisiä 22 %, eli 9 000 oppilasta. Valmistavassa opetuksessa arvioidaan opiskelevan noin 420 oppilasta. Erityisoppilaiden suhteellisen osuuden arvioidaan säilyvän nykyisellä tasolla runsaassa 13 %:ssa, joka on yhteensä 5 500 oppilasta, joista erityisluokilla 2 900 (53 %) oppilasta ja integraatio-oppilaita 2 600 (47 %).

Suomenkielisten lukiolaisten määrän arvioidaan kasvavan 470 opiskelijalla vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Helsingin kaupungin ylläpitämissä suomenkielisissä lukioissa arvioidaan olevan 7 968 opiskelijaa, joista vieraskielisiä 16 %.

Lukioissa otetaan käyttöön uudet opetussuunnitelmat syksyllä 2021. Opetussuunnitelma mahdollistaa yksilöllisempiä ja joustavampia opintopolkuja, oppiainerajat ylittäviä opintoja sekä entistä tiiviimpää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Lukiossa panostetaan edelleen verkkokurssitarjottimen laajentamiseen, joka mahdollistaa mm. pienten valinnaiskursseiden kustannustehokkaan tarjoamisen keskitetysti kaikkien lukioiden opiskelijoille.

Ammatillista koulutusta järjestetään järjestämisluvan mukaisesti. Stadin ammatti- ja aikuisopistolla on järjestämisluva 8 947 opiskelijavuoteen. Vieraskielisten opiskelijoiden määrä on noin 4 700 opiskelijaa, joka on 45 % kokonaisopiskelijamäärästä.

Ammatillisen koulutuksen tarve kasvaa Helsingissä perustuen väestömäärän, erityisesti maahanmuuttajataustaisen väestömäärän kasvuun sekä ammattityöntekijöiden työvoimapoistumaan. Vuodeksi 2020 ammatti- ja aikuisopisto sai 1 029 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaansa. On todennäköistä, että opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää vastaavan suuruisen harkinnanvaraisen lisäyksen Stadin ammatti- ja aikuisopistolle myös vuonna 2021.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on kehitetty ammattilukiota vastaamaan lukiokoulutuksen suureen kysyntään. Ammattilukiossa voi suorittaa ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon yhtäaikaaisesti. Syksyllä 2020 ammattilukioon ilmoittautui 400 opiskelijaa.

Vapaan sivistystyön kohderyhmä kasvaa määrällisesti asukasmäärän kasvaessa. Opetustunteja tarjotaan 92 000 tuntia. Opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita. Tavoitteena on saavuttaa entistä laajemmin uusia asiakasryhmiä vapaan sivistystyön piiriin. Yhtenä tavoitettavana kohderyhmänä on vieraskieliset helsinkiläiset, joita on tällä hetkellä opiskelijoista 10 %.

Ruotsinkielistä varhaiskasvatusta on varauduttu järjestämään kokonaisuudessaan 2 360 asiakkaalle, mikä on 55 lasta enemmän kuin talousarviossa vuonna 2020. Kaupungin omissa päiväkodeissa asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 64 lapsella.

Ruotsinkielistä perusopetusta on varauduttu järjestämään noin 3 940 oppilaalle, joista vieraskielisiä on 3 %. Oppilasmäärän ennustetaan kasvavan noin 100 oppilaalla. Erityisoppilaiden suhteellisen osuuden arvioidaan säilyvän nykyisellä tasolla runsaassa 8 %:ssa.

Helsingin kaupungin ylläpitämissä **ruotsinkielisissä lukioissa** arvioidaan olevan noin 1 280 opiskelijaa, joista vieraskielisiä on 1,3 %. Ruotsinkielisten lukiolaisten määrä kasvaa 30 opiskelijalla verrattuna vuoteen 2020.

Ruotsinkielisen vapaan sivistystyön kohderyhmä pysyy samana kuin vuonna 2020. Opetustunteja tarjotaan 16 600. Opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita. Vapaan sivistystyön kehittämistyössä turvataan Arbiksen nykyinen omaleimaisuus, ruotsinkielisenä vapaan sivistystyön toimijana ja kohtaamispaikkana.

Riskit ja epävarmuustekijät

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tunnistettu toimintaan vaikuttavat merkittävimmät riskikokonaisuudet. Suurimmat riskit liittyvät henkilöstön heikkoon saatavuuteen, Helsingin taloudellisen tilanteen merkittävään heikkenemiseen, toimitilojen heikkoon kuntoon sekä syrjäytymisen ja eriytymiskehityksen kiihtymiseen.

Henkilöstön saatavuus, erityisesti ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen osalta, on ilmeinen riskitekijä. Henkilöstön saatavuuden arvioidaan heikkenevän edelleen vuonna 2021. Korona-tilanne saattaa lyhyellä aikavälillä pahentaa tilannetta.

Toimialan käytössä olevien toimitilojen kunto on edelleen yksi suurimmista epävarmuustekijöistä. Toimitilariskit liittyvät myös tilahankkeiden, korjausten ja perusparannusten aikatauluihin sekä palvelu- ja tilaverkon epätasapainoon, joista aiheutuu lisäkustannuksia ja yleistä toiminnan hankaloitumista.

Syrjäytymisen ja eriytymiskehityksen vahvistuminen ovat edelleen merkittäviä riskejä, joita koronatilanne pahentaa entisestään. Syrjäytymisriskin hallintaa toteutetaan yhdessä muiden toimialojen kanssa mm. kaupunkiyhteisen Mukana-ohjelman ja hyvinvoinnin ja terveyden koordinaatioryhmän kautta. Lisäksi toimialalla on varattu määrärahat myönteiseen erityiskohteluun varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa.

KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

Maailman toimivin kaupunki

Toimiala tarjoaa laadukkaita palveluita. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee ja oppimistulokset ovat keskimääräistä paremmat verrattuna muuhun Suomeen.

Toimiala arvioi palveluidensa asiakaskokemusta kyselyillä. Asiakaskokemuskyselyissä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ollaan tyytyväisiä läsnä oleviin ja lasten tarpeet huomioiviin aikuisiin sekä lasta ja huoltajaa arvostavaan kohtaamiseen. Huoltajien on helppo olla yhteydessä opettajaan ja yhteistyö kodin ja päiväkodin/koulun välillä toimii.

Toisella asteella ollaan tyytyväisiä opetuksen monipuolisuuteen ja koetaan, että opinnot valmistavat hyvin työelämään ja tulevaisuuteen.

Yleisesti toimialan palvelut koetaan reiluiksi ja oikeudenmukaisiksi sekä turvallisiksi oppilaan/opiskelijan sekä huoltajan näkökulmasta.

Kestävän kasvun turvaaminen

Maksutonta varhaiskasvatusta tarjotaan edelleen 5-vuotiaille helsinkiläisille (4h/pv). Koulutustakuuta toteutetaan tarjoamalla kaikille perusopetuksen päättävälle jatkokoulutuspaikka. Myönteisen erityiskohtelun rahoitusta jatketaan varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa sekä ammatillisessa koulutuksessa. Osaamiskeskus tarjoaa ja kehittää palvelujaan edelleen maahanmuuttajille.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen turvaa kestävää kasvua. Kouluissa ja oppilaitoksissa laaditaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, jotka kytetään kiinteästi käytännön työhön ja yhteisön vahvistamiseen. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksiä käsitellään työyhteisöiden ja oppilaiden hyvinvoinnin näkökulmista.

Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma 2018–2021 toteuttaa koulutuskokonaisuutta kielitietoisuuden pedagogisesta soveltamisesta, osaamisen tunnistamisesta sekä rasismien tunnistamisesta ja siihen puuttumisesta. Tavoitteena on kouluttaa puolet toimialan henkilöstöstä vuoden 2021 loppuun mennessä.

Lisäksi monikielisen ohjaaja-mallin pilotista valmistuu vaikuttavuuden arviointi. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ohjaus- ja asiointimallin pilotissa tarjotaan hiljattain maahan tulleille perheille neuvontaa ja ohjausta toimialan palveluista sekä kehitetään perusopetukseen valmistavaan opetukseen ilmoittautumista ja ohjausta sujuvammaksi.

Kiusaamisen vastainen ohjelma, KVO13, on käynnissä. Keskeisenä toimintamuotona on sosiaalisen kiinnittymisen vahvistaminen, jota edistetään mm. jatkuvalla ryhmäytymisellä sekä sosiaalisia- ja tunnetaitoja kehittävien ohjelmien systemaattisella käytöllä. Vaikuttavuutta arvioidaan vuorovuosin kouluterveyskyselyllä ja koulun hyvinvointiprofiililla, joissa seurataan hyvinvointia ja kiusaamistilannetta.

Uudistuvat palvelut

Kaksikelisen suomi-englanti opetuksen paikkamäärää on lisätty suunnitelmallisesti ja se on kaksinkertainen lukuvuonna 2020–2021 verrattuna strategiakauden alkuun. Varhennettu A1-kieli aloitettiin 1. luokkalaisilla syksyllä 2018 ja A2-kielen opiskelua aikaistettiin alkamaan 3. luokalta syksyllä 2020. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on jatkettu kielirikasteista opetusta ja

kielikylpytoimintaa. Kiinan kielen laajennettu tarjonta jatkuu edelleen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Stadin ammatti- ja aikuisopisto tarjoaa englanninkielistä koulutusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaatio edellyttää toimintakulttuurin muutosta, jonka edellytyksenä on toimiva tietojärjestelmäkokonaisuus. Tavoitteena on tarjota kokonaisvaltaiset digitaaliset palvelut: työkalut ja tietopohja toiminnan suunnitteluun, toiminnan ohjaukseen, ennakointiin ja toiminnan vaikuttavuuden arviointiin. Tietojärjestelmäkokonaisuus tarjoaa myös välineet tietojohdantamiseen ja päätöksenteon tueksi.

Digitaalisten palveluiden kehittäminen on organisoitu kokonaisuudeksi, jonka alla toimii useita hankkeita ja projekteja. Tämän kokonaisuuden työnimi on Helsinki Edu Platform. Digitaalisten palveluiden kehittäminen tehdään avoimia rajapintoja hyödyntäen ja komponenttiarkkitehtuuriin perustuen. Kehittämisessä pyritään välttämään ainoastaan yhteen toimittajaan sitoutumista. Yhteistyötä tehdään laajasti erilaisten toimijoiden kanssa ja uusia teknologioita pyritään hyödyntämään innovatiivisesti. Teknologiaratkaisujen valinnoissa huomioidaan käyttäjien tarpeet, ratkaisun sopivuus kokonaisarkkitehtuuriin sekä kustannushyöty ja lainsäädölliset näkökulmat. Palveluiden ostossa hyödynnetään Helsingin kaupungin puitesopimuksia sekä toimialan omaa dynaamista hankintaprosessia. Lisäksi nykyisiä käytössä olevia tietojärjestelmiä kehitetään palvelukokonaisuuksista nousseiden tarpeiden perusteella.

Uuden asiointin tietojärjestelmän palveluita kehitetään vaiheittain erillisinä osakokonaisuuksina. Tämä mahdollistaa sen, että asiakaskunnan tarpeisiin voidaan vastata paremmin kuin aiemmin ja palvelujen laadun parantamiseen voidaan reagoida nopeammin ja tehokkaammin. Elokuussa 2020 toimialalla käynnistettiin kokeilu varhaiskasvatukseen hakeutumisesta uuden asiointin tietojärjestelmän avulla. Tämä kokeilu on tarkoitus laajentaa käyttöön koko toimialalle vuoden 2021 alussa. Lisäksi uusi sähköisten palveluiden kirjautumisjärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana. Tekoälypohjaisen oppimisanalytiikan keskeisenä toimenpiteenä jatketaan yhteisen oppimisanalytiikan tieto- ja tekoälyalustan (AI Hub) kehittämistä.

Esiopetuspaikka proaktiivisesti -palvelun kokeilu vuoden 2020 alussa helpotti ajan ja vaivan säästöinä aidosti ihmisten arkea. Palveluntarvetta ennakoivaa kaupunkilaispalvelua laajennetaankin vuoden 2021 alussa käyttöön koko kaupungissa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan digitaalinen oppimisympäristö on yhdistelmä toisiinsa integroitua sovelluksia ja palveluita, jotka tukevat opettajaa työssään ja mahdollistavat uutta ajasta ja paikasta sekä päätelaitteesta riippumatonta oppimista. Järjestelmän ytimen muodostavat Googlen ja Microsoftin pilvipalvelut G Suite for Education ja Office 365 Education, jotka tarjoavat työkalut monipuolisen pedagogiikan toteuttamiseen, tiedon käsittelyyn ja kommunikointiin. Vuonna 2020 opettajan arviointityötä tuetaan täydentämällä tätä valikoimaa Itslearning-ratkaisulla. Globaalien standardien käyttö luo pohjaa toimia tietoyhteiskunnassa ja samalla mahdollistaa tiedon kulkemisen oppijan mukana kotiin, työelämään ja harrastuksiin.

Etäopetukseen siirtyminen onnistui kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta joustavasti ja sujuvasti keväällä 2020. Etäopetusta tuetaan edelleen jatkossakin oppimisympäristöjä kehittämällä ja niiden käytön seurannalla. Oppilaskoneiden lainakäyttöä etäopetuksessa kehitetään.

Myllypuron kampuksen uudessa rakennusalan osaamiskeskityksessä Stadin ammatti- ja aikuisopisto toimii yhteistyössä ammattikorkeakoulu Metropolian sekä alan yritysten ja ympäröivän yhteisön kanssa. Uuden kampuksen tilaratkaisut pohjautuvat Metropolian kanssa sovittuun yhteistyöhön ja tilojen yhteiskäyttöön. Vuonna 2023 valmistuva rakennus toteutetaan elinkaarihankkeena.

Urhea-kampuksesta toteutetaan urheiluosaamisen keskittymä. Urhea-kampus rakentuu Mäkelänrinteen lukion laajennuksesta, urheiluhallista sekä opiskelija-asuntorakennuksista.

Yhteishankkeessa toteutetaan yhteiskäyttöisiä tiloja lukion, urheiluhallin ja HOAS:n kesken. Vuonna 2019 aloitetut rakennustyöt valmistuvat huhtikuussa 2021.

Nordiska-skolan on konseptoitu ja esitelty toimialan lautakunnalle. Nordiska skolanin käytännön toimeenpanoon ei ole varauduttu 2021 talousarvioehdotuksessa.

Vastuullinen taloudenpito

Toimiala lisää tuottavuutta eli hillitsee palvelutuotantonsa kustannusten kasvua kaupunkistrategian edellyttämällä tavalla.

Helsingin talousnäkökulma on poikkeuksellisen epävarma ja koronaepidemia on heikentänyt rahoitustilannetta. Toimiala vastaa heikentyneeseen taloustilanteeseen kehittämällä pedagogiikkaa ja opetuksen tuotantotapoja sekä lisäämällä tilojen yhteiskäyttöä. Tavoitteena on, ettei heikentynyt taloustilanne vaikuta oleellisesti oppijoiden mahdollisuuksiin hankkia osaamista

Strategian mukaan Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Yksikkökustannukset laskevat vuonna 2021 kaikissa muissa toiminnoissa paitsi varhaiskasvatuksessa ja vapaassa sivistystyössä. Varhaiskasvatuksessa Helsingin omien päiväkotien yksikkökustannukset ovat nykyisellään jo muiden suurten kaupunkien yksikkökustannusten keskiarvoa pienemmät.

Perusopetuksen yksikkökustannukset ovat pienentyneet viime vuosina ja lähentyneet muiden suurten kaupunkien kustannuksia. Yksikkökustannuksia vertailtaessa tulee huomioida, että Helsingin kaupunki tarjoaa strategiansa mukaan vähimmäistuntimäärän ylittävää opetusta (mm. A1 -kieli) laajemmin kuin muut vertailun kunnat. Lisäksi tilakustannusten osuus on Helsingissä 30 %, mikä on osuutena suurempi, kuin muissa kunnissa.

Lukion yksikkökustannukset ovat laskeneet viime vuosina ja lähentyneet suurten kaupunkien yksikkökustannusten keskiarvoa. Helsingin kaupunki on laajentanut ja monipuolistanut opetustarjontaa strategiansa mukaan. Lisäksi Helsingin kaupungilla on kahdeksan valtakunnallisen erityistehtävän saanutta lukiota, joten yksikkökustannuksia vertailtaessa tulee ottaa huomioon opetustarjonnan laajuus ja kansallinen merkittävyys.

Talousarvioehdotuksen määrärahaskasvu kattaa asiakasmäärän kasvusta aiheutuvat menot ja vuokramenojen kasvun. Muiden välttämättömien menojen ja hintatason nousun sekä palkankorotusten kattaminen on rahoitettu talousarvioehdotuksessa tuottavuustoimenpiteillä. Toimialan tuottavuus kasvaa 1,6 -indeksiyksikköä vuoden 2020 ennustettuun tuottavuuteen verrattuna.

Talousarvioehdotuksen sisältämiä tuottavuustoimenpiteitä ovat:

- tilojen yhteiskäytön lisääminen toimialan ja muiden toimialojen kesken ja palveluverkkotarkastelu,
- Helsinki-lisä rajataan alle 1-vuotiaisiin, ja muutos astuu voimaan 1.6.2021,
- varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalveluissa laajempaan kilpailutukseen siirtyminen,
- varhaiskasvatuksen järjestöavustuksista luopuminen,
- perusopetuksessa jako- ja kerhotuntien sekä samanaikaisopetuksen vähentäminen, ryhmäkokojen kasvattaminen, aamutoiminnasta luopuminen sekä tuntimäärien mahdollinen vähentäminen vastaamaan perusopetusasetuksen vähimmäisvuosiviikkotuntimääriä,
- lukioissa kurssitarjonnan tuotantotapojen kehittäminen sekä lukioiden välisten yhteisten kurssien tarjonnan lisääminen,
- ammatillisen koulutuksen työssäoppimisen osuuden kasvattaminen sekä ei-vetovoimaisten tutkintojen tarjoamisen vähentäminen,
- vapaan sivistystyön opetustarjonnan kohdentaminen ja tuotantotapojen kehittäminen.

Talousarvioehdotus ei sisällä varauksia talousarvion ulkopuolisella rahoituksella rahoitettaviin palveluihin ja hankkeisiin. Strategiarahoitus on pidetty esityksessä vuoden 2020 tasolla.

Kaupunkiyhteiset strategiahankkeet

Mukana-ohjelma

Lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevä kaupunkistrategiahanke, Mukana-ohjelma, pureutuu systeemisten, syrjäyttävien mekanismien tunnistamiseen ja korjaamiseen. Vuonna 2020 kaikki 32 ohjelman toimenpidettä ovat käynnissä. Toimialojen välistä yhteistyötä on tiivistetty eri toimenpiteissä, esimerkiksi varhaiskasvatukseen on kehitetty Mitä kuuluu? -malli yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perhe- ja sosiaalipalveluiden kanssa. Lapset SIB vaikuttavuusinvestointi eli Perheen mukana -palvelu on käynnistetty keväällä 2020. Perheen mukana -palvelu on uudenlainen malli tarttua ylisukupolviseen syrjäytymiseen.

Osana Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelmaa on aloitettu antirasismikoulutukset toisen asteen henkilökunnalle. Tietoa tullaan levittämään systemaattisesti kaikille koulutusasteille varhaiskasvatuksesta lähtien.

Alueelliset kokeilut mielekkään vapaa-ajantoiminnan vahvistamiseksi sekä kodin ja koulun välisen yhteistyön lisäämiseksi ovat käynnissä. Alueelliset toimenpiteet kohdistuvat sinne, missä syrjäytymisen riskit ovat muita suurempia.

Koronatilanteen vuoksi joidenkin Mukana-ohjelman toimenpiteiden toteutusta jouduttiin muuttamaan tai keskeyttämään.

Mukana-ohjelman toimintakausi kestää 31.5.2021 saakka valtuustokauden mukaisesti. Viimeisen lukuvuoden aikana keskitytään kehitettyjen toimintatapojen loppuun saattamiseen, mallintamiseen, arviointiin ja levittämiseen.

Liikkumisohjelma

Valtion rahoittamien liikkumisohjelman kehittämishankkeiden tulokset jalkautetaan kiinteäksi osaksi perustoimintaa varhaiskasvatuksessa, peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa.

Varhaiskasvatuksessa on käynnistynyt kaksi tutkimushanketta ja niiden etenemistä seurataan. Helsingin Yliopiston tutkimushanke, Toimi- ja opi, tutkii motoristen ja matemaattisten perustaitojen ja vuorovaikutuksen kehittymistä päiväkodeissa. PIILLO-tutkimushankkeessa etsitään keinoja, miten pienten lasten liikkumista ja siihen liittyviä tekijöitä voidaan seurata osana varhaiskasvatusta, neuvolatoimintaa ja valtakunnallista tiedonkeruuta. Tutkimuksesta vastaa Liikunnan ja kansanterveyden edistämissätiö LIKES.

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisia fyysisen toimintakyvyn mittauksia (Move!) kehitetään ja tuloksia hyödynnetään yhteistyössä toimialojen kanssa. Luodaan kaupunkiyhteistä toimintamallia harrastustoiminnan lisäämiseksi tarjoamalla tiloja koulupäivän aikaiseen harrastamiseen. Koulujen pihojen varustetasoa ja toiminnallisuutta lisätään vuonna 2020 laaditun selvityksen pohjalta ja varhaiskasvatussyksiköiden piha-alueiden parantamiseksi laaditaan vastaava pitkän aikavälin suunnitelma. Henkilöstön päivittäistä liikkumista lisätään toimialan vuonna 2020 laatiman suunnitelman mukaisesti.

Kiinteistöstrategia

Kaupunginhallituksen kesäkuussa 2020 hyväksymän Toimitilastrategian taustalla ovat jo aikaisemmin (2019) hyväksytyt kiinteistöpoliittinen ohjelma ja sisäilmaohjelma. Toimitilastrategian mukaan toimitilat suunnitellaan ja rakennetaan niin, että ne kestävät aikaa ja pystyvät palvelemaan erilaisia käyttäjiä.

Toimiala on ollut aktiivisesti mukana strategian valmistelussa. Terveelliset ja turvalliset tilat ovat laadukkaan kasvatus- ja koulutuspalveluiden perusta. Lisäksi terveelliset ja turvalliset tilat ovat lähtökohta lasten, oppilaiden, opiskelijoiden sekä henkilöstön hyvinvoinnille.

Hiilineutraali Helsinki 2035

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on merkittävä rooli hiilineutraaliuden ja kestäväen kehityksen edistämässä. Kestäväen tulevaisuuden tekeminen edellyttää tietojen lisäksi myös arvojen, ajatusmallien ja tunteiden työstämistä.

Vuoden 2021 aikana päiväkoteja, kouluja ja oppilaitoksia tuetaan ekotukitiimien perustamisessa. Ekotukitiimien jäsenille tarjotaan mahdollisuutta liittyä kasvatuksen ja koulutuksen alueellisiin ekotukiverkostoihin, jotka mahdollistavat jaetun asiantuntijuuden, vertaiskokemusten jakamisen ja toimivien konseptien monistamisen. Verkostojen lisäksi oppilaitosten uusimmat ympäristö- ja ilmastokasvatusinnovaatiot jaetaan sosiaalisessa mediassa hashtagilla (#), joka kehitetään yhdessä oppijoiden kanssa.

Stadin lukioissa alkaa oppiainerajat ylittävä HNH2035-opintojakso, jota tuetaan pedagogisilla palveluilla. Opettajille tarjottavassa HNH-täydennyskoulutuksessa panostetaan ekososiaalisen sivistyksen ja transformatiivisen oppimisen sisältöihin. Työväenopistot tarjoavat kaupunkilaisille kursseja ja koulutusta ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta.

Uuden jäteselvityksen tuloksia hyödynnetään lajittelun tehostamisessa ja ilmastoystävällisten ruokien lisäämisestä kerätään kokemuksia. Ympäristötyön arvioinnin tueksi oppilaitoksissa otetaan käyttöön kokonaan uudistettu ympäristöraportointidokumentti.

Toimialan hankinnat turvaavat kestäväen kasvua. Ruokapalveluiden hankintojen pisteytyksen kriteerinä on, että tilaaja arvioi, miten palveluntuottaja toteuttaa Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelmaa omassa toiminnassaan, ja mitä toimenpiteitä toteutetaan sopimuskauden aikana. Lisäksi arvioidaan, miten palveluntuottaja seuraa tavoitteiden toteutumista ja varmistaa niiden saavuttamisen.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Henkilöstötarpeiden määrällisellä ja laadullisella ennakkoinnilla vastataan toiminnan tarpeista, strategiakauden tavoitteista sekä lainsäädännöstä ja muista toimintaympäristön muutoksista tulleisiin tarpeisiin. Vuoden 2021 aikana toimialan henkilöstömäärä tulee kasvamaan kasvavan asiakasmäärän vuoksi.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä kasvaa seuraavina vuosina maltillisesti keväällä 2020 tehdyn väestöennusteen ja osallistumisasteen määrittelemän lapsimäärän kasvun mukaisesti. Varhaiskasvatuslain mukaista henkilöstörakenteen muutosta jatketaan lisäämällä varhaiskasvatuksen opettajien osuutta henkilöstömäärästä. Muutos lisää palkkakustannuksia vuoteen 2030 asti.

Perusopetuksessa koulunkäyntiavustajien palvelussuhteita vakinaistetaan palvelutarvetta vastaavasti.

Oppilasmäärältään suurimpien peruskoulujen ja lukioden johtamisjärjestelmä uudistuksen toimeenpanoa jatketaan suunnitelmakaudella asteittain perustamalla uusia apulaisrehtorin virkoja.

Lukioiden henkilöstömäärä kasvaa lähivuosina kasvavan opiskelijamäärän myötä.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston henkilöstömäärässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia lähivuosina. Maahanmuuttajien ohjauspalvelut on keskitetty osaamiskeskukseen. Sen toiminta vakiinnutetaan vakinaistamalla osa sen henkilöstöstä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöstön tarve kasvaa muutamalla vakanssilla vuonna 2021. Kaupunki järjestää psykologi- ja kuraattoripalveluita myös muiden Helsingissä toimivien koulutuksen järjestäjien oppilaille ja opiskelijoille.

Nykyisestä vakinaisesta henkilöstöstä arviolta 1 000 (8,4 %) saavuttaa eläkeiän vuosina 2021–2023. Tämän lisäksi toimialalla on noin 640 eläkeiän jo saavuttanutta työntekijää. Eniten ennakoitua eläkepoistumaa on varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstössä, hallinnossa sekä ammatillisessa koulutuksessa.

Henkilöstön saatavuus

Toimialalla on henkilöstövajetta erityisesti varhaiskasvatuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan sekä perusopetuksessa erityisluokanopettajan ja erityisopettajan tehtävissä. Ruotsinkielisissä palveluissa henkilöstövajetta on myös luokanopettajan ja lastenhoitajan tehtävissä. Myös psykologien saatavuudessa on haasteita.

Ratkaisuja työvoimavajeeseen on haettu mm. uusimalla rekrytointimarkkinointi- ja messukonseptia, lisäämällä työsuhdeasuntoja ja niiden markkinointia, lisäämällä rekrytointitapahtumien määrää ja niiden markkinointia, kehittämällä palkitsemisen keinoja sekä edistämällä monimuotoisia muunto- ja täydennyskoulutuspolkuja. Suunnitelmakaudella 2021–2023 jatketaan ja tehostetaan edelleen näiden toimenpiteiden toteuttamista.

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan nykyisille lastenhoitajille koulutuspolkuja, joiden kautta he voivat pätevöityä monimuotokoulutuksella varhaiskasvatuksen opettajaksi. Varhaiskasvatuksen opettajien pätevöitymistä varhaiskasvatuksen erityisopettajaksi tuetaan. Työntekijöitä tuetaan myös varhaiskasvatuksen maisterin tutkintoon tähtävissä opinnoissa, jotta varmistetaan kelpoisten päiväkodin johtajien saaminen vuoden 2030 jälkeen. Lisäksi jatketaan aktiivista oppisopimuskoulutustyöpaikkojen tarjoamista lastenhoitajan tehtäviin. Kehitetään varhaiskasvatuksen henkilöstön työoloja ja lisätään työn houkuttelevuutta tarkoituksenmukaisilla keinoilla, esimerkiksi työsuhdeulkoiluasulla.

Peruskoulun luokanopettajia tuetaan palkallisella virkavapaalla heidän suorittaessaan erillisiä erityisopettajan opintoja. Lisäksi tehostetaan yhteistyötä, harjoittelukäytäntöjä sekä viestintää yliopistojen kanssa, osallistutaan laajemmin rekrytointitapahtumiin sekä suunnataan markkinointia kattavammin myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.

Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen

Henkilöstön osaamisen kehittäminen perustuu strategiakaudelle laadittuun osaamisen kehittämissuunnitelmaan. Toimialalla keskitytään vuoden 2021 loppuun asti digitalisaatioon, pedagogiikkaan, työelämätaitoihin, asiakaslähtöisyyteen ja osallisuuteen sekä viestintään ja vuorovaikutukseen liittyvän osaamisen vahvistamiseen. Lisäksi strategiakaudella painotetaan talous-, hankinta-, hanke- ja turvallisuusosaamisen kehittämistä.

Johtamisen kehittäminen on keskeisessä roolissa koko strategiakauden ajan ja siinä painottuvat asiakaslähtöinen ja eettinen johtajuus, onnistumisen johtaminen ja valmentava johtaminen. Vuoden 2021 aikana toimialan johtamisen kehittämisen painopisteenä jatkuu onnistumisen johtaminen. Vuonna 2021 johtamista kehitetään esimerkiksi koko varhaiskasvatusta koskevalla pitkäkestoisella johtamisen valmennusohjelmalla sekä tukemalla niitä perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yksiköitä, joissa on tehty johtamisrakennemuutoksia.

Toimialan hyvinvointisuunnitelmassa yhteisinä painopistealueina jatkuvat työkykyjohtamisen kehittäminen ja työturvallisuusriskien ennakointi. Lisäksi vuodelle 2021 tullaan määrittelemään 1–2 toimialatasoista tavoitetta.

TALOUSARVION VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Talousarvioehdotuksen toimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin sekä aikuisiin. Toimenpiteillä parannetaan lasten, nuorten ja aikuisten oppijoiden hyvinvointia, osaamista ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia kasvatukseen ja koulutukseen. Toimenpiteillä vaikutetaan oppijoiden osallisuuteen, oppimistulosten paranemiseen ja opinnoissa edistymiseen.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvokysymykset ovat osa toiminnan suunnittelua ja toteutusta, henkilöstön koulutusta, työmenetelmien kehittämistä sekä kasvatusympäristöjen järjestämistä.

Yritysvaikutukset ovat merkittäviä. Stadin ammatti- ja aikuisopiston ammatillinen koulutus tuottaa ammatillista osaamista työelämän tarpeisiin. Erilaisia ammatillisia tutkintoja suoritetaan vuosittain noin 3 500.

Kasvatus ja koulutuspalveluiden ympäristökasvatuksella on merkittäviä vaikutuksia lasten, nuorten ja aikuisten kestävämmän ja ympäristövastuullisemman elämäntavan omaksumiseen ja ympäristötietouden lisäämiseen.

TALOUSARVION SEURANNASSA TARKASTELTAVAT TAVOITTEET

Sitovat toiminnan tavoitteet

Kaupunki-strategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Kestävän kasvun turvaaminen</p> <p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>TAVOITE 1</p> <p>Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.</p>	<p>Varhaiskasvatus Varhaiskasvatuksessa päiväkodin jokaisen lapsiryhmän suunniteltua pedagogista toimintaa arvioidaan yhteisellä arviointimallilla. Yhteinen arviointimalli käyttöönotetaan vuoden 2021 aikana.</p> <p>Perusopetus Vähintään 98% oppijalle kirjataan oppimisen ja/tai kasvun tavoite ja käydään arviointikeskustelu.</p> <p>Lukiokoulutus Vähintään 75% ensimmäisen vuoden opiskelijoista on suorittanut Opintokamu-kurssin keväällä 2021 esimerkiksi osana ryhmänohjausta opiskelijahuollon henkilöstön tuella. Opintokamu-ohjelma tarjoaa helposti käyttöön otettavia ja motivoivia työkaluja opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi toisella asteella. Kaikki materiaalit ovat sähköisiä.</p> <p>Ammatillinen koulutus Negatiivinen keskeyttäminen pysyy tavoitetasolla 7,4 %. Vuonna 2019 negatiivisesti eronneita oli 8,4 %.</p> <p>Vapaa sivistystyö Yhteisiä sähköisiä oppimisalustoja käyttöönotetaan työväenopistoissa siten, että vähintään 10 % kursseista käyttää edu.hel.fi-verkon oppimisalustoja.</p>	<p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelu</p> <p>Osallisuus</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Työllisyys</p>
	<p>TAVOITE 2</p> <p>Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.</p>	<p>Varhaiskasvatus Jokaisessa lapsiryhmässä toteutetaan ilmiöpohjaisen oppimisen kokonaisuus yhdessä kulttuuri- tai taidetoimijan kanssa.</p> <p>Perusopetus Oppilaat osallistuvat monipuolisesti kulttuurisisältöihin ja -tapahtumiin. Kulttuuripolkua toteutetaan vähintään:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 1-6 vuosiluokkien koulussa neljä vuosiluokkaa ● 1-4 ja 1-5 vuosiluokkien koulussa kolme vuosiluokkaa ● 1-9 seitsemän vuosiluokkaa <p>Lukiokoulutus Nuorten lukiokoulutus: Vähintään 95 % opiskelijoista osallistuu aineenopettajan ja opiskelijoiden yhdessä suunnittelemiin opetussuunnitelman mukaisiin opintokäynteihin. (korkeakoulut, yritykset, työpaikat) Aikuisten perusopetus ja lukiokoulutus: Vähintään 30 %:ssa lukion kursseja toteutetaan em. opintokäynti.</p> <p>Ammatillinen koulutus Työpaikalla tapahtuva oppiminen kasvaa 10 000 päivällä verrattuna vuoteen 2020.</p> <p>Vapaa sivistystyö Kursillaisten määrä kasvaa Koillis- ja Itä-Helsingin alueilla vähintään 5% verrattuna vuoteen 2020.</p>	<p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Liikkumisohjelma</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelu</p> <p>Kaupungin tilojen käyttö</p> <p>Osallisuus</p>

Muut toiminnan tavoitteet

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Tavoitteiden mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
Vastuullinen taloudenpito	Uudistamme toimintaamme tilojen yhteiskäytöllä	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala Yhteiskäyttötilojen määrä lisääntyy 5 prosenttia vuonna 2021. Yhteiskäytöllä tarkoitetaan eri palveluiden samassa osoitteessa tapahtuvaa toimintaa.	Taloudellisesti kestävä kehitys Kaupungin tilojen käyttö

Koko kaupungin yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) tavoite

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Tavoitteiden mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä</p> <p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista</p>	<p>Toimiala on aktiivisesti mukana luomassa kaupunkiyhteistä toimintamallia ja koordinaatorakennetta lasten harrastustoiminnan lisäämiseksi.</p> <p>Toimiala osallistuu kumppanina 3.-6. -luokkalaisten koulupäivän yhteyteen sijoittuvan harrastustoiminnan parantamiseen mm. mahdollistamalla harrastamisen koulupäivän yhteydessä ja tarjoamalla tiloja. Lisäksi koulut järjestävät kerhorahalla harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä. 7. -9. -luokkalaisia kannustetaan harrastuspassin käyttöön.</p> <p>Mukana-ohjelman lasten harrastustoimintaa edistäviä toimenpiteitä ovat mm. alueelliset kokeilut kohdealueilla: Enemmän yhdessä/ Kannelmäki-Malminkartano, Me-koulut/ Malmi, Laakavuori, Kannelmäki sekä Mukana Mellunkylässä. Alueilla tarjotaan matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia kohdennetusti niille lapsille, jotka eivät harrasta. Lisäksi alueiden paikallisia verkostoja vahvistetaan harrastustoiminnan mahdollistamiseksi. Mukana! -kyselyillä kartoitetaan kohdealueilla harrastamisen tilannetta ja tarvetta.</p>	<p>Mukana-ohjelma</p> <p>Palvelujen saavutettavuus</p> <p>Osallisuus</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Liikkumisohjelma</p>
	<p>Ikäihmisten hyvinvoinnin tukeminen</p>	<p>Työväenopisto ja Arbis järjestävät kohtaamispaikkoja ikäihmisille ja suuntavat kurssitarjontaa ja luentoja kohderyhmälle. Ikäihmisten kurssien kurssimaksut ovat alennettuja normaalikursseihin verrattuna.</p> <p>Ikäihmisille tarjotaan liikuntakurssitoimintaa ja parannetaan viestintää ja etäpalveluiden tarjontaa yhteistyössä toimialojen kanssa.</p>	

TUOTTAVUUDEN KEHITTYMISTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

Suoritteet

	TP 2019	2020 T.A.	ennuste 2020	TAE 2021	Muutos TA 2020 - TAE 2021	Muutos TA 2020 - TAE 2021	2022 TSF	2023 TSF
VARHAISKASVATUS								
Holdossa olevat alle kouluikäiset lapset keskimäärin vuoden aikana	39 438	39 006	38 534	38 537	-469	-1,20 %	38 215	37 898
Suomenkielinen varhaiskasvatus*	37 217	36 693	36 279	36 169	-524	-1,43 %	35 813	35 516
Omissa päiväkodeissa	23 881	23 953	23 878	24 670	717	2,99 %	24 917	25 060
Maksusitoumusasiakkaat	483	375	542	483	108	28,80 %	433	384
Perhepäivähoidossa	751	702	564	484	-218	-31,05 %	439	388
Lasten kotihoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät	7 506	7 071	6 942	6 276	-795	-11,24 %	5 860	5 579
Yksityishoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät	3 755	3 846	3 675	3 690	-156	-4,06 %	3 668	3 673
Kerhoissa	841	746	678	566	-180	-24,13 %	495	432
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus*	2 221	2 313	2 255	2 368	55	2,38 %	2 402	2 382
Omissa päiväkodeissa	1 930	2 026	1 986	2 090	64	3,16 %	2 117	2 097
Ostopalvelupäiväkodeissa	212	210	210	216	6	2,86 %	216	216
Perhepäivähoidossa	79	77	59	62	-15	-19,48 %	69	69
*) Varhaiskasvatuksen luvut on muutettu koko vuoden keskiarvoiksi vuodenvaihteen luvun sijaan								
Esiopetusoppilaat (20.9)**	6 317	6 130	6 130	6 276	146	2,38 %	6 169	5 868
Suomenkielinen varhaiskasvatus	5 823	5 680	5 680	5 800	120	2,11 %	5 709	5 475
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	494	450	450	476	26	5,78 %	460	393
**) Sisätyöt omissa päiväkodeissa olevien lasten lukumäärään								
PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA								
Kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	1 015	1 200	1 030	1 425	225	18,75 %	1 575	1 725
Auustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	6 239	6 500	7 100	7 179	679	10,45 %	7 529	7 879
Kaupungin järjestämässä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	372	360	324	370	10	2,78 %	400	430
Koululaisten leikkipuistotoiminta	3 281	3 864	2 815	2 515	-1 349	-34,91 %	2 215	1 915
PERUSOPETUS								
Suomenkielinen perusopetus	40 021	41 194	41 114	42 278	1 084	2,63 %	43 394	44 376
Ruotsinkielinen perusopetus	3 673	3 839	3 800	3 947	108	2,81 %	4 079	4 175
LUKIOKOULUTUS								
Suomenkielinen lukiokoulutus	7 455	7 545	7 677	8 022	477	6,32 %	8 444	8 751
Lukiokoulutus	7 405	7 491	7 630	7 968	477	6,37 %	8 390	8 697
Valmistava opetus	50	54	47	54	0	0,00 %	54	54
Ruotsinkielinen lukiokoulutus	1 267	1 254	1 283	1 283	29	2,31 %	1 306	1 355
AMMATILLINEN KOULUTUS								
Ammatillinen koulutus opiskelijavuosina	8 495	7 147	8 176	7 147	0	0,00 %	7 147	7 147
oppisopimuskoulutus	1 465	1 800	1 800	1 800	0	0,00 %	1 800	1 800
Muu ammatillisen koulutuksen järjestämä koulutus								
Työpajatoiminta, opiskelijamäärä henkilötyövuosina	133	132	132	132	0	0,00 %	132	132
Perusopetuksen lisäopetus oppilasmäärä	154	40	154	40	0	0,00 %	40	40
VAPAA SIVISTYSTYÖ								
Suomenkielinen vapaa sivistystyö								
Opetustunnit	106 879	106 000	105 000	92 800	-13 200	-12,45 %	92 800	92 800
Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetustunnit	2 315	1 412	4 000	4 500	3 088	218,70 %	4 500	4 500
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	84 859	83 000	75 000	73 000	-10 000	-12,05 %	73 000	73 000
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö								
Opetustunnit	23 318	22 100	22 100	16 600	-5 500	-24,89 %	16 600	16 600
Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus, opetustunnit	468	400	400	400	0	0,00 %	400	400
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	17 106	17 000	16 400	12 800	-4 200	-24,71 %	12 800	12 800
Vapaa sivistystyö, opetustunnit	130 197	129 912	131 500	114 300	-16 612	-12,02 %	114 300	114 300
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	101 965	100 000	91 400	85 800	-14 200	-14,20 %	85 800	85 800
Kotikuntakorvausten perusteena olevat oppilasmäärät								
- Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat	494	494	475	508	14	2,83 %	523	533
- Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat	9 043	9 043	9 385	9 586	543	6,00 %	9 815	9 952

Vaikuttavuustavoitteet

	2019	2020 TA	Ennuste 2020	2021 TAE	2022 TSE	2023 TSE
Suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus						
Kaikkien palveluiden osallistumisaste yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut, yksityisen hoidon tuki ja kotihoidon tuki)						
- 0-2 -vuotiaat	67 %	67 %	67 %	67 %	67 %	67 %
- 3-5- vuotiaat	95 %	95 %	95 %	95 %	95 %	95 %
- 5- vuotiaat	96 %	95 %	95 %	96 %	96 %	96 %
- 6- vuotiaat	95 %	97 %	97 %	97 %	97 %	97 %
- 0-6- vuotiaat	83 %	84 %	84 %	84 %	84 %	84 %
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste kaikki palvelut yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisen hoidon tuki)						
- 0-2 -vuotiaat	34 %	34 %	34 %	35 %	36 %	37 %
- 3-5- vuotiaat	92 %	92 %	92 %	93 %	94 %	94 %
- 5- vuotiaat	94 %	94 %	94 %	95 %	95 %	95 %
- 6- vuotiaat	94 %	96 %	96 %	96 %	96 %	96 %
Osallistumisaste kaupungin suomenkieliset varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimuspäiväkodit ja perhepäivähoito)						
- 0-2 -vuotiaat	29 %	28 %	28 %	30 %	31 %	32 %
- 3-5- vuotiaat	79 %	79 %	79 %	80 %	81 %	82 %
- 5- vuotiaat	82 %	81 %	81 %	83 %	83 %	83 %
- 6- vuotiaat	85 %	87 %	87 %	86 %	86 %	86 %
Osallistumisaste kaupungin ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimuspäiväkodit ja perhepäivähoito)						
- 0-2 -vuotiaat	41 %	40 %	40 %	42 %	42 %	42 %
- 3-5- vuotiaat	91 %	89 %	89 %	91 %	91 %	91 %
- 5- vuotiaat	92 %	92 %	92 %	92 %	92 %	92 %
- 6- vuotiaat	108 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Osallistumisaste tuettu palvelutuotanto yksityishoidontuki						
- 0-2 -vuotiaat	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
- 3-5- vuotiaat	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %
- 5- vuotiaat	11 %	12 %	12 %	12 %	12 %	12 %
- 6- vuotiaat	8 %	8 %	8 %	8 %	8 %	8 %
Osallistumisaste tuettu palvelutuotanto kodinoidontuki						
- 0-2 -vuotiaat	33 %	33 %	33 %	32 %	31 %	30 %
- 3-5- vuotiaat	3 %	3 %	3 %	2 %	1 %	1 %
- 5- vuotiaat	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
- 6- vuotiaat	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %

	2019	2020 TA	Ennuste 2020	2021 TAE	2022 TSE	2023 TSE
Suomenkielinen perusopetus						
Peruskoulun päättötodistuksen saaneet	99,6 %	99,0 %	99,0 %	99 %	99 %	99 %
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1 luokan oppilaat	89,6 %	93,0 %	89,6 %	89,6 %	89,6 %	89,6 %
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 7 luokan oppilaat	86,2 %	84,0 %	86,2 %	86,2 %	86,2 %	86,2 %
Ruotsinkielinen perusopetus						
Peruskoulun päättötodistuksen saaneet	100,0 %	99,0 %	99,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1 luokan oppilaat	96,5 %	97,0 %	97,0 %	96,5 %	96,5 %	96,5 %
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 7 luokan oppilaat	95,1 %	95,0 %	95,0 %	95,1 %	95,1 %	95,1 %
Suomenkielinen lukiokoulutus						
Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. keskiarvoon)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Läpäisyaste	84,0 %	85,4 %	84,0 %	84,0 %	84,0 %	84,0 %
Keskeyttäminen negatiivinen	1,2 %	1,3 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %
Ruotsinkielinen lukiokoulutus						
Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. Keskiarvoon)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Läpäisyaste	95,0 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %
Keskeyttäminen negatiivinen	0,4 %	1,2 %	1,2 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %
Ammatillinen koulutus						
Keskeyttämiset, negatiiviset	8,4 %	8,2 %	8,2 %	7,4 %	7,4 %	7,4 %
Järjestämisluvan käyttöaste	99,8 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Yksikkökustannusten kehitys

Yksikkökustannusten kehitys	Ennuste					
	2019 TP	2020 TA	2020	2021 TAE	2022 TSE	2023 TSE
Varhaiskasvatus, esiopetus ja leikkipuisto sekä iltapäivätoiminta						
Keskimääräiset nettomenot (€/lapsi)						
Suomenkielinen varhaiskasvatus	10 275	10 382	10 760	10 715	10 625	10 904
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	12 317	12 013	12 252	12 401	12 641	13 073
Keskimääräiset nettomenot (€/oppilas/opiskelija)						
Suomenkielinen esi- ja perusopetus	9 443	9 752	9 585	9 642	9 738	10 020
Suomenkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus	7 961	8 341	8 269	8 318	8 357	8 513
Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus	10 268	10 395	10 604	10 109	10 299	10 692
Ruotsinkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus	8 927	9 180	8 952	8 743	8 746	8 864
Ammatillinen koulutus **	11 709	13 101	11 955	12 503	12 618	12 908
Vapaa sivistystyö nettomenot (€/opetustunti)						
Suomenkielinen vapaa sivistystyö	116	120	124	138	139	141
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö	124	140	139	176	177	180

**) Vuosina 2021 - 2023 opiskelijavuodet 10 262 (järjestämislupa + lisäopiskelijavuodet)

Tuottavuuskehitys

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kokonaistuottavuus	Ennuste					
	2019	2020	2020	2021	2022	2023
2019=100						
Suoriteindeksi	100,0	99,8	101,0	102,9	104,5	105,8
Kustannusindeksi	100,0	102,1	102,4	102,7	104,5	108,2
Tuottavuusindeksi	100,0	97,8	98,6	100,2	100,0	97,7

Tuottavuus on laskettu huomioiden suoritteet ja kustannukset kaupungin itse tuottamissa varhaiskasvatus-, opetus- ja koulutuspalveluissa.

Tilankäytön tehokkuus

Tilankäytön tehokkuus	Ennuste					
	2019	2020	2020	2021	2022	2023
htm ² /asiakas						
Päiväkodit	9,91	10,15	10,03	10,05	10,21	10,71
Peruskoulut	11,89	11,63	11,67	11,42	11,28	11,40
Lukiot	9,22	9,14	8,97	9,23	8,56	8,47
Stadin ammattiopisto*	13,87	15,59	13,85	13,68	13,68	13,82

*) Vuosina 2021 - 2023 opiskelijavuodet yht. 10 262

Henkilöstö

Henkilöstö	Ennuste					
	2019	2020	2020	2021	2022	2023
Henkilöstön määrä	13 924	13 690	14 112	13 984	14 371	14 513
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö)	11 097	11 072	11 143	11 137	11 486	11 609
Henkilötyövuodet (ostopalvelut)	570	567	551	530	534	538

B TULOSBUDJETTI 2021

TULOSBUDJETIN PERUSTELUT

Tulosbudjetin valmistelun pohjana on ollut kasvatus- ja koulutuslautakunnan 22.9.2020 hyväksymä vuoden 2021 talousarvioehdotus huomioiden sen jälkeisessä talousarviokäsittelyssä siihen päätetyt muutokset.

Käyttötalous ja investoinnit

Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio poikkeaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan syyskuussa tekemästä talousarvioesityksestä seuraavasti:

1 000 €	Lautakunnan hyväksymä TAE 2021	Muutokset	Talousarvio 2021
Tulot	59 179	-	59 179
Menot	1 259 619	9 846	1 269 465
Toimintakate	- 1 200 440	- 9 846	- 1 210 286
Investoinnit	24 300	-	20 200
- tietotekniikkahankinnat	12 240	- 4 100	8 140
- muut hankinnat	12 060		12 060

Seuraavassa on eritelty muutokset perusteluineen ja vaikutuksineen talousarviokäsittelyn eri vaiheissa (pormestarin talousarvioehdotus, kaupunginhallituksen talousarvioehdotus, kaupunginvaltuuston vahvistama talousarvio) verrattuna lautakunnan talousarvioehdotukseen.

Käyttötalous

Käyttötalouden määrärahojen muutokset verrattuna lautakunnan talousarvioehdotukseen ja kohdennukset tulosbudjetissa

Tulot

Talousarvio on tulojen osalta lautakunnan ehdotuksen mukainen.

Menot

Pormestarin talousarvioehdotus

Määrärahoja alennettiin pormestarin talousarvioehdotuksessa 12,154 miljoonalla eurolla verrattuna lautakunnan esitykseen. Perusteena vähennykselle oli, että lautakunnan esitys ylitti kaupungin tuottavuustavoitteen salliman menokasvun 12 miljoonalla eurolla. Lautakunnan tekemää 12 miljoonan euron ylitystä perusteltiin asiakasmäärän kasvulla, vuokratulujen kasvulla sekä hintatason nousulla. Toimialan arvion mukaan koko summa on sopeutettava toiminnassa.

Kaupunginhallituksen talousarvioehdotus

Kaupunginhallituksen talousarvioehdotuksessa toimialan määrärahaa nostettiin 22 miljoonalla eurolla verrattuna pormestarin esitykseen. Tämän perusteella on tulosbudjettiin tehty seuraavat määrärahamuutokset:

- Määrärahalisäys: pormestarin talousarvioehdotuksen sisältämien sopeuttamistoimenpiteiden purkamiseen 12,154 miljoonaa euroa
- Määrärahalisäys: kotihoidon tuen Helsinki-lisä rajataan alle 1-vuotiaisiin. Muutos astuu voimaan 1.6.2021, 7,5 miljoonaa euroa
- Määrärahalisäys: kieliohjelman turvaaminen perusopetuksessa 2,2 miljoonaa euroa.
- Kirjaus: Kehitetään varhaiskasvatuksen henkilöstön työoloja ja lisätään työn houkuttelevuutta tarkoituksenmukaisilla keinoilla, esimerkiksi työsuhdeulkoiluasulla, määrärahalisäys 0,3 miljoonaa euroa
- Kirjaus: Vapaan sivistystyön kehittämistyössä turvataan Arbiksen nykyinen omaleimaisuus, ruotsinkielisenä vapaan sivistystyön toimijana ja kohtaamispaikkana, ei määrärahaa

Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan nämä painotukset tulee ottaa huomioon tulosbudjetissa.

Kaupunginvaltuuston vahvistama talousarvio

Ei muutoksia verrattuna kaupunginhallituksen esitykseen.

Investoinnit

Pormestarin talousarvioehdotus

Pormestarin esityksessä investointien menoraami on 4,1 miljoonaa euroa pienempi kuin lautakunnan esitys. Vähennys on tehty tietotekniikkahankinnoista.

Kaupunginhallituksen talousarvioehdotuksessa eikä kaupunginvaltuuston vahvistamassa talousarviossa ole muutoksia verrattuna pormestarin ehdotukseen.

Tulosbudjettiin tehdyt investointien määrärahavähennykset suhteessa lautakunnan talousarvioehdotukseen

Investointimäärärahojen 4,1 miljoonan euron vähennys on kohdistettu tulosbudjetissa seuraavasti:

- 1,0 milj. euron siirto kaupunginkanslian kaupungin yhteiseen digitaalisen perustan investointeihin
- 1,7 milj. euron vähennys Stadin ammattiopiston ICT-laitteiden hankintoihin
- 0,7 milj. euron vähennys perusopetuksen ICT-laitteiden hankintoihin
- 0,7 milj. euron vähennys esitystekniikan hankintoihin

Vaikutusten minimoimiseksi toimiala anoo vuoden 2020 käyttämättömälle määrärahalle ylitysoikeutta ja sen siirtämistä vuodelle 2021. Tämä varmistaa oppijoille digitaalisen oppimisympäristön ja toimintakulttuurin ylläpidon ja kehityksen vuonna 2021. Ylitysoikeusesitys viedään lautakunnan käsiteltäväksi samaan kokoukseen tulosbudjetin kanssa.

Perustelutekstien muutokset

Talousarvion perusteluihin lisättiin kaupunginhallituksen käsittelyn yhteydessä seuraavat kirjaukset:

- Kehitetään varhaiskasvatuksen henkilöstön työoloja ja lisätään työn houkuttelevuutta tarkoituksenmukaisilla keinoilla, esimerkiksi työsuhdeulkoiluasulla.
- Vapaan sivistystyön kehittämistyössä turvataan Arbiksen nykyinen omaleimaisuus, ruotsinkielisenä vapaan sivistystyön toimijana ja kohtaamispaikkana.

KÄYTTÖTALOUDEN MÄÄRÄRAHAT

Tulosbudjetin resurssien kohdentaminen on lautakunnan päätettävissä.

Toimialan rahoituslaskelma

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	TB	Ennuste	TAE	TB	Muutos 2021 TB-TAE 2021	
	2020	2020	2021	2021	1 000 €	%
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Myyntitulot	10 178	7 155	9 883	9 883	0	0,0 %
Maksutulot	41 444	36 614	40 794	40 794	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	7 231	19 867	8 059	8 059	0	0,0 %
Vuokratulot	278	342	328	328	0	0,0 %
Muut toimintatulot	48	437	115	115	0	0,0 %
Tulot yhteensä	59 179	64 415	59 179	59 179	0	0,0 %
Palkat	503 653	508 391	506 187	505 359	-828	-0,2 %
Henkilösivumenot	133 365	136 036	133 173	140 007	6 834	5,1 %
Palvelujen ostot	249 382	252 035	267 496	265 892	-1 604	-0,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	23 731	24 344	23 203	23 367	164	0,7 %
Avustukset	80 163	79 219	63 394	69 444	6 050	9,5 %
Vuokrat	247 756	246 118	264 517	264 261	-256	-0,1 %
Muut menot	1 569	900	1 649	1 135	-514	-31,2 %
Menot yhteensä	1 239 619	1 247 043	1 259 619	1 269 465	9 846	0,8 %
Toimintakate	-1 180 440	-1 182 628	-1 200 440	-1 210 286	-9 846	0,8 %

Muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon

Asiakasmäärät

Talousarvioehdotuksessa on varauduttu asiakasmäärän kasvuun, joka on suhteellisesti suurempi kuin kaupungin väestönkasvu. Asiakasmäärän ennakoitaan kasvavan runsaalla 1 300:lla lapsella ja nuorella eli noin 1,27 %. Tämä on noin 0,5-prosenttiyksikköä kaupungin väestön kasvua enemmän.

Varhaiskasvatuksen kokonaisasiakasmäärän ennakoitaan vähenevän kokonaisuutena lähes 500 lapsella. Kaupungin omissa päiväkodeissa varhaiskasvatuksen asiakasmäärän ennakoitaan kuitenkin kasvavan vuoden 2020 talousarvioon verrattuna lähes 900 lapsella. Vastaavasti lapsimäärän ennakoitaan laskevan kotihoidon tuella hoidettavissa lapsissa 900, perhepäivähoidossa 180, yksityisen hoidon tuessa 260 ja kerhoissa 200 lapsella. Kaupungin omissa päiväkodeissa varhaiskasvatus on yksikkökustannuksiltaan kalliimpaa, kuin em. muut hoitomuodot. Tästä johtuen kokonaislapsimäärän lasku lisää määrärahatarpeita.

Perusopetuksen asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 1 200 oppilaalla ja lukioiden 550 opiskelijalla vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Muissa kuin kaupungin omissa kouluissa opiskelevien helsinkiläisten perusopetuksen oppilaiden määrän ennustetaan kasvavan 500 oppilaalla, mikä lisää kotikuntakorvauksia.

Perusopetuslain mukaisen koululaisten iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 3 400 lapsella. 2 500 asiakasmäärän kasvusta selittyy leikkipuistojen koululaisten iltapäivätoiminnan järjestämisestä elokuusta 2021 alkaen perusopetuslain mukaisena koululaisten iltapäivätoimintana.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvanmukainen opiskelijavuosimäärä on 8 947. Todennäköistä on, että viime vuosien tapaan opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää Helsingille n. 1000 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupa.

Erityistä tukea tarvitsevien oppijoiden suhteellisen määrän arvioidaan pysyvän ennallaan, mutta tukea tarvitsevien lukumäärä kasvaa kokonaisasiakasmäärän kasvaessa. Perusopetuksessa pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden määrä on kasvanut ja sen ennustetaan kasvavan edelleen.

Asiakasmäärän muutoksista johtuviin suoriin lisäkustannuksiin eli henkilöstömenoihin sekä palveluihin ja tarvikkeiden hankintaan ja kotikuntakorvauksiin on varattu lisäresursseja kokonaisuudessaan 18 miljoonaa euroa.

Tilavuokrat

Uusista tiloista ja tilojen perusparannuksista johtuviin lisävuokriin on varauduttu kaupunkiympäristön toimialan arvion mukaisesti noin 14,4 miljoonalla eurolla (kasvua 6% verrattuna vuoteen 2020).

Hintatason nousu

Tulosbudjetissa on varauduttu keskimääräiseen 2,3% hintatason nousuun, muissa kuin henkilöstökuluissa ja vuokrissa. Vuokrakulujen hintatason nousuun on varauduttu 0,6 prosentilla kaupunkiympäristön toimialan ilmoituksen mukaisesti ja henkilöstökulujen nousuun 2,05 prosentilla. Hintatason nousun kokonaisvaikutus on 20 miljoonaa euroa. Hintatason muutokset on tehty kaupunginkanslian linjausten mukaisesti.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Tulosbudjetissa on varattu määrärahoja kaupunkistrategian toteuttamiseen 16 miljoonaa euroa. Tämä on yhtä paljon kuin vuoden 2020 talousarviossa.

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Tulosbudjetissa ei ole varauduttu oppivelvollisuuden laajentamiseen, toimialan kustannusarvio on 5 miljoonaa euroa.

Ulkoisen rahoituksen hankkeet

Tulosbudjetissa ei ole varauduttu ulkoisen rahoituksen hankkeisiin.

Korona-poikkeustilanteen aiheuttamat kustannukset

Tulosbudjetissa ei ole varauduttu Koronan aiheuttamiin lisäkustannuksiin. Toimialalla on arvioitu kustannusten määräksi 14 miljoonaa euroa.

Muut lisäkustannuksia aiheuttavat toimenpiteet

Tulosbudjetissa on varauduttu henkilöstömäärän kasvusta johtuviin lisäkustannuksiin (työterveyshuolto, palkanlaskenta). Lisäksi määrärahoja on varattu tietohallintoon asiakastietojärjestelmään, oppimisolustoihin ja oppimateriaaleihin liittyviin kehittämishankkeisiin sekä digitaalisen perustan kuluihin.

Määrärahavaraukset on tehty kiinteistöjen käyttäjäpalvelumaksujen kasvuun sekä koulujen ja päiväkotien perussiivoustopon nostamiseen.

Henkilöstömäärä

Asiakasmäärän kasvusta johtuen toimialan henkilöstömäärä kasvaa 420 henkilöllä verrattuna vuoteen 2020. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kasvaa 250 henkilöllä. Perusopetuksen henkilöstö kasvaa 120 henkilöllä, suomenkielisten lukioiden henkilöstö kasvaa 30 henkilöllä ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston henkilöstö 20 henkilöllä. Tulosbudjetissa on huomioitu henkilöstömäärän kasvusta johtuva kasvu, sovitut työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, prosentin suuruinen kertapalkkiovaraus sekä yllämainitut henkilöstökuluihin vaikuttavat tekijät.

Tuottavuustoimenpiteet

Tulosbudjetin kasvu kattaa pakolliset menot eli asiakasmäärän kasvusta aiheutuvat menot, hintatason nousun sekä vuokramenojen kasvun.

Muiden välttämättömien menojen kattaminen on rahoitettu talousarvioehdotukseen sisällytetyillä tuottavuustoimenpiteillä eli vähentämällä palvelujen järjestämisen kustannuksia.

Yhteensä tuottavuustoimenpiteet alentavat kustannuksia noin 22 miljoonalla eurolla. Toimenpiteitä toteutetaan seuraavasti:

11 300 000 €	Perusopetuksessa jako- ja kerhotuntien sekä samanaikaisopetuksen vähentäminen ja ryhmäkokojen kasvattaminen
5 100 000 €	Kotihoidon tuen yli 1-vuotiaiden kuntalisästä luopuminen alkaen 1.6. 2021
3 000 000 €	Ammatillisen koulutuksen työssäoppimisen osuuden kasvattaminen sekä ei-vetovoimaisista koulutuksista luopuminen
1 000 000 €	Lukioiden kurssitarjontatapojen kehittäminen sekä yhteisen kurssitarjonnan kasvattaminen
1 000 000 €	Varhaiskasvatuksen ruoka- ja siivouspalveluiden laajempi kilpailutus 10% osuus
400 000 €	Vapaa sivistystyö: Toiminnan vähentäminen
85 000 €	Varhaiskasvatuksen järjestöavustuksista luopuminen
Ei euroarviota	Tilojen yhteiskäytön lisääminen toimialan ja muiden toimialojen kesken sekä palveluverkkotarkastelu
21 885 000 €	Yhteensä

Tuottavuustoimenpiteiden vaikuttavuusarviointi

Kotihoidon tuen yli 1-vuotiaiden kuntalisästä luopuminen

Perheillä on oikeus kotihoidon tukeen, jos alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona. Kotihoidon tuki koostuu kahdesta osasta: lakisääteisestä osasta (hoitoraha ja hoitolisä) ja kuntalisästä (Helsinki-lisä). Kotihoidon tuen kuntalisän rajaamisen jälkeen perheillä säilyy kotihoidon tuen lakisääteinen osa myös 1-vuotta täyttäneiden lasten osalta.

Lapsella on varhaiskasvatustilain mukaan oikeus varhaiskasvatukseen. Kuntalisän rajaaminen voi vaikuttaa siihen, että osa kotihoidossa olevista lapsista siirtyy varhaiskasvatukseen. Esimerkiksi Turussa ja Tampereella ei ole käytössä kotihoidon tuen kuntalisää ja niissä 1-vuotiaiden varhaiskasvatuksen osallistumisaste on Helsinkiä korkeampi. Kuntalisän rajaamisella ei kuitenkaan arvioida olevan merkittävää vaikutusta varhaiskasvatukseen siirtyvien lasten määrään vuonna 2021.

Kotihoidon vahvuudeksi lapsen näkökulmasta arvioidaan läheiset ihmissuhteet, mahdollisuus mukaila lapsen yksilöllisiä tarpeita, pienempi infektioriski sekä perheen arvojen ja mahdollisen kulttuurisen, katsomuksellisen tai uskonnollisen vakaumuksen toteutuminen koko päivän ajan kasvatuksessa. Erityisesti pienten lasten osalta pysyvät, turvalliset ja sensitiiviset ihmissuhteet ovat merkityksellisiä lapsen turvallisen kasvun takaamiseksi.

Varhaiskasvatuksen vahvuuksiksi arvioidaan lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua sekä kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia edistävää vaikutusta. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea perheiden kotona toteuttamaa kasvatusta. Pedagogisen toiminnan pohjan muodostavat leikki, liikkuminen, taide ja tutkiminen. Huoltajan kanssa tehdään yhteistyötä lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin takaamiseksi. Lapsen sosiaaliset, kielelliset ja leikin taidot harjaantuvat lapsiryhmässä toimiessa. Varhaiskasvatus voi toimia myös tukitoimena lapselle ja perheelle tilanteessa, jossa lapsen hyvinvoinnin takaamiseen tulee kiinnitä erityistä huomiota.

Kuntalisän rajaaminen laskee 1-vuotiaiden lasten perheille maksettavaa kotihoidon tukea kuntalisän verran. Joillekin perheille tämä aiheuttaa taloudellisia haasteita ja niistä johtuvaa huolta. Tämä voi vaikuttaa perheen tekemiin valintoihin niin, että varhaiskasvatukseen siirtyminen saattaa joidenkin lasten kohdalla aikaistua.

Helsingin kaupunkistrategian mukaan lasten ja nuorten eriarvoistumista vähentävät laadukas opetus ja varhaiskasvatus. Varhaiskasvatus edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää erilaisia katsomuksellisia, kulttuurisia tai kielellisiä taustoja.

Perusopetuksessa jako- ja kerhotuntien sekä samanaikaisopetuksen vähentäminen ja ryhmäkokojen kasvattaminen vaikuttavat lapsiin ja nuoriin. Opetusryhmän koko ja henkilöstön määrä ryhmässä ovat opetuksen laatutekijöitä. Yksilöllisen oppimisen polun rakentaminen edellyttää opettajan tukea jokaiselle oppilaalle. Opetusryhmän koon kasvu sekä jakotuntien ja samanaikaisopetuksen väheneminen pienentävät koulujen opettajien määrää, jolloin opettajilla on vähemmän aikaa yksittäiselle oppilaalle koulupäivän aikana.

Tällä voi olla vaikutuksia erityisesti niille oppilaille, jotka tarvitsevat yksilöllistä opetusta ja tukea oppimiseensa ja koulunkäyntiinsä. Riskinä on, että varhaisen ja ennaltaehkäisevän tuen määrä vähenee ja erityisen tuen ja erityisluokkapaikkojen tarve kasvaa.

Koulun kerhotoiminnan vähenemisellä arvioidaan olevan suurempi vaikutus niille oppilaille, joilla on muita vähemmän vapaa-ajan harrastuksia. Oppilailla, joilla on harrastuksia, koulun kerhotoiminnalla on vähäisempi merkitys. Vuoden 2021 kerhorahat kohdennetaan kouluille, joissa vuoden 2019 kouluterveyskyselyn mukaan oppilaat harrastavat taide-, kulttuuri- ja liikuntaharrastuksia keskimääräistä vähemmän.

Ammatillisen koulutuksen työssäoppimisen osuuden kasvattamisella on vaikutuksia oppijoihin. Työelämässä oppimisen lisääntyessä on tärkeää huomioida työpaikoilla olevat resurssit opiskelijoiden ohjaamiseen sekä työpaikkaohjaajien valmiudet ohjata opiskelijoita. Työssäoppimisen lisääminen ei kuitenkaan tarkoita vastuun oppimisesta siirtymistä työpaikoille, vaan opettajat ja oppilaitos vastaavat edelleen oppijoiden oppimisen etenemisestä.

Työssäoppimisen lisääminen mahdollistaa yritysten ja Stadin ammatti- ja aikuisopiston tiiviin yhteistyön työvoimatarpeen näkökulmasta ja parantaa oppijoiden työelämäymmärrystä sekä työllistymismahdollisuuksia. Yritysvaikutukset ovat merkittäviä. Riskinä on, että koronatilanteesta johtuen yritykset eivät pysty tarjoamaan työssäoppimispaikkoja.

Lukioiden kurssitarjontatapojen kehittämällä ja yhteisen kurssitarjonnan kasvattamisella arvioidaan olevan vaikutuksia oppijoihin. Keskeistä on huomioida opiskelijoiden ohjauksen tarve verkko-opintoihin ohjaamisessa ja opintojen suunnittelussa. Lisäksi tulee varmistaa, että opiskelija saa riittävää oppimisen tukea myös verkko-opintoja suorittaessaan. Kun lukioiden kurssitarjontaa siirretään yhä enemmän verkkoon, mahdollistuu kaikille lukiolaisille Helsingin kaupungin laajan kurssitarjonnan hyödyntämisen opiskelun muuttuessa ajasta ja paikasta riippumattomaksi.

TUNNUSLUVUT

Tuottavuuden kehittyminen

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kokonaistuottavuus	2019	2020	Ennuste 2020	TA 2021	TB 2021	2022	2023
2019=100							
Suoriteindeksi	100,0	99,8	102,1	102,9	103,5	104,5	105,8
Kustannusindeksi	100,0	102,1	102,3	102,7	102,2	104,5	108,2
Tuottavuusindeksi	100,0	97,8	99,8	100,2	101,4	100,0	97,7

Tuottavuus on laskettu huomioiden suoritteet ja kustannukset kaupungin itse tuottamissa varhaiskasvatus-, opetus- ja koulutuspalveluissa.

Tuottavuus lasketaan indeksinä suhteuttamalla palvelujen asiakasmäärämuutokset käyttömenojen muutoksiin. Tuottavuus paranee, jos asiakasmäärä kasvaa nopeammin tai laskee hitaammin kuin kustannukset. Eri palvelujen asiakasmäärät on tehty vertailukelpoisiksi keskenään kertoimilla, jotka perustuvat valtionosuuslaskennassa käytettäviin kertoimiin.

Tulevina vuosina tuottavuusindeksi ennustetaan nousevan. Toimialan kokonaisasiakasmäärä kasvaa, mutta määrärahojen kasvu ei kata kaikkia kasvavia kustannuksia. Määrärahojen kasvuun vaikuttavat muun muassa kasvava asiakasmäärä, vuokrankorotukset ja hintatason nousu. Kaupunkistrategian toimenpiteet kielten opetuksen laajentamiseen ja monipuolistamiseen kasvattavat myös toimialan määrärahoja.

Toiminnan tehokkuus ja taloudellisuus

Yksikkökustannusten kehitys	Ennuste						
	2019 TP	2020 TA	2020	2021 TA	2021 TB	2022 TSE	2023 TSE
Varhaiskasvatus, esiopetus ja leikkipuisto sekä iltapäivätoiminta							
Keskimääräiset nettomenot (€/lapsi)							
Suomenkielinen varhaiskasvatus	10 275	10 382	10 754	10 715	10 613	10 625	10 904
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	12 317	12 013	12 684	12 401	12 215	12 641	13 073
Keskimääräiset nettomenot (€/oppilas/opiskelija)							
Suomenkielinen esi- ja perusopetus	9 443	9 752	9 604	9 642	9 643	9 738	10 020
Suomenkielinen lukio- ja aikuislukio-opetus	7 961	8 341	8 077	8 318	8 546	8 357	8 513
Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus	10 268	10 395	10 577	10 109	10 335	10 299	10 692
Ruotsinkielinen lukio- ja aikuislukio-opetus	8 927	9 180	8 989	8 743	8 791	8 746	8 864
Ammatillinen koulutus **	11 709	13 101	12 278	12 503	12 501	12 618	12 908
Vapaa sivistystyö nettomenot (€/opetustunti)							
Suomenkielinen vapaa sivistystyö	116	120	119	138	125	139	141
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö	124	140	138	176	138	177	180

**) Vuosina 2021 - 2023 opiskelijavuodet 10 262 (järjestämislupa + lisäopiskelijavuodet)

Tilankäytön tehokkuus

Tilankäytön tehokkuus	Ennuste						
	2019	2020	2020	TA 2021	TB 2021	2022	2023
htm ² /asiakas							
Päiväkodit	9,91	10,15	10,02	10,05	10,01	10,21	10,71
Peruskoulut	11,89	11,63	11,67	11,42	11,43	11,28	11,40
Lukiot	9,22	9,14	8,93	9,23	9,18	8,56	8,47
Stadin ammattiopisto*	13,87	15,59	13,85	13,68	13,68	13,68	13,82

*) Vuosina 2021 - 2023 opiskelijavuodet yht. 10 262

Asiakasmäärät

	TP 2019	TA 2020	Ennuste 2020	TAE 2021	TB 2021	Muutos TB 2021 - TA 2020	Muutos TB 2021 - TA 2020
VARHAISKASVATUS							
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset keskimäärin vuoden aikana	39 438	39 006	38 589	38 537	38 482	-524	-1,34 %
Suomenkielinen varhaiskasvatus*	37 217	36 693	36 334	36 169	36 169	-524	-1,43 %
Omissa päiväkodeissa	23 881	23 953	23 983	24 670	24 840	887	3,70 %
Maksusitoumusasiakkaat	483	375	523	483	509	134	35,73 %
Perhepäivähoidossa	751	702	594	484	533	-169	-24,07 %
Lasten kotihoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät	7 506	7 071	6 960	6 276	6 164	-907	-12,83 %
Yksityishoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät	3 755	3 846	3 615	3 690	3 584	-262	-6,81 %
Kerhoissa	841	746	658	566	539	-207	-27,75 %
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus*	2 221	2 313	2 255	2 368	2 313	0	0,00 %
Omissa päiväkodeissa	1 930	2 026	1 986	2 090	2 043	17	0,84 %
Ostopalvelupäiväkodeissa (sis. maksut.)	212	210	210	216	210	0	0,00 %
Perhepäivähoidossa	79	77	59	62	60	-17	-22,08 %
*varhaiskasvatuksen luvut on muutettu koko vuoden keskiarvoksi vuodenvaihteen luvun sijaan							
Esiopetusoppilaat (20.9)**	6 317	6 130	6 299	6 276	6 292	162	2,64 %
Suomenkielinen varhaiskasvatus	5 823	5 680	5 807	5 800	5 800	120	2,11 %
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	494	450	492	476	492	42	9,33 %
**)Sisältyvät omissa päiväkodeissa olevien lasten lukumäärään							
PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA							
Kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat kouluissa	1 015	1 200	1 019	1 425	1 624	424	35,33 %
Kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat leikkipuistoissa, alkaen 1.8. 2021	0	0	0	0	2 515	2 515	
Avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	6 239	6 500	6 764	7 179	6 964	464	7,14 %
Kaupungin järjestämässä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	372	360	372	370	406	46	12,78 %
Koululaisten leikkipuistotoiminta, 1.8.2021 alkaen perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa	3 281	3 864	2 953	2 515	0	-3 864	-100,00 %
PERUSOPETUS							
Suomenkielinen perusopetus	43 694	45 033	44 895	46 225	46 192	1 159	2,57 %
Suomenkielinen perusopetus	40 021	41 194	41 082	42 278	42 222	1 028	2,50 %
Ruotsinkielinen perusopetus	3 673	3 839	3 813	3 947	3 970	131	3,41 %
LUKIOKOULUTUS							
Suomenkielinen lukiokeulutus	8 722	8 799	9 004	9 305	9 355	556	6,32 %
Suomenkielinen lukiokeulutus	7 455	7 545	7 726	8 022	8 072	527	6,98 %
Lukiokeulutus	7 405	7 491	7 682	7 968	8 018	527	7,04 %
Valmistava opetus	50	54	44	54	54	0	0,00 %
Ruotsinkielinen lukiokeulutus	1 267	1 254	1 278	1 283	1 283	29	2,31 %
AMMATILLINEN KOULUTUS	10 247	9 119	10 262	9 119	9 229	110	1,21 %
Ammatillinen koulutus opiskelijavuosina	8 495	7 147	8 176	7 147	7 147	0	0,00 %
Ammatillinen koulutus	8 495	7 147	8 176	7 147	7 147	0	0,00 %
Oppisopimuskoulutus	1 465	1 800	1 800	1 800	1 800	0	0,00 %
Muu ammatillisen koulutuksen järjestämä koulutus	1 752	1 972	2 086	1 972	2 082	110	5,58 %
Työpajatoiminta, nuorten määrä henkilötyövuosina	133	132	132	132	132	0	0,00 %
Perusopetuksen lisäopetus oppilasmäärä	154	40	154	40	150	110	275,00 %
VAPAA SIVISTYSTYÖ							
Suomenkielinen vapaa sivistystyö	106 879	106 000	106 000	92 800	103 000	-3 000	-2,83 %
Opetustunnit	106 879	106 000	106 000	92 800	103 000	-3 000	-2,83 %
Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetustunnit	2 315	1 412	4 000	4 500	4 500	3 088	218,70 %
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	84 859	83 000	75 000	73 000	70 000	-13 000	-15,66 %
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö	23 318	22 100	22 150	16 600	20 900	-1 200	-5,43 %
Opetustunnit	23 318	22 100	22 150	16 600	20 900	-1 200	-5,43 %
Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus, opetustunnit	468	400	400	400	600	200	50,00 %
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	17 106	17 000	13 500	12 800	16 500	-500	-2,94 %
Vapaa sivistystyö, opetustunnit	130 197	129 912	132 550	114 300	129 000	-912	-0,70 %
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	101 965	100 000	88 500	85 800	86 500	-13 500	-13,50 %
Kotikuntakorvausten perusteena olevat oppilasmäärät							
- Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat	494	494	475	508	508	14	2,83 %
- Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat	9 043	9 043	9 385	9 586	9 586	543	6,00 %

Henkilöstömäärä

Toimialan henkilöstösuunnitelmaan vaikuttavat periaatteet on kuvattu talousarvioesityksessä.

	TP 2019	TB 2020	TAE 2021	TB 2021
KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	13 920	13 695	13 987	14 117
VARHAISKASVATUS- JA ESIOPETUS, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ **)	6 348	6 201	6 413	6 447
Päiväkodin johtajat	171	171	172	172
Varhaiskasvatuksen opettajat	2 084	1 993	2315	2332
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	2 770	2 773	2776	2783
Kasvatusta tukeva henkilöstö	920	855	833	848
Leikkipuisto- ja koululaisten iltapäivätoiminnan henkilöstö	391	397	303	298
Palvelukokonaisuuden johto	12	12	14	14
PERUSOPETUS, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	4 197	4 187	4 210	4 306
Perusopetuksen rehtorit ja apulaisrehtorit	104	112	115	114
Opetushenkilöstö	3 519	3 475	3295	3395
Koulunkäyntiavustajat (sis. ohjaajat, koulunvalmentajat)	418	430	551	624
Kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminta ja loma-ajan toiminta	-	-	78	0
Psykologit ja kuraattorit	144	158	157	157
Palvelukokonaisuuden johto ja hallinto (sis. 5 erityissuunnittelijaa sekä 2 strategia-asiantuntijaa)	12	12	14	16
LUKIO- JA AMMATILLINEN KOULUTUS JA VAPAA SIVISTYSTYÖ, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	1 871	1 783	1836	1840
Lukiokoulutuksen rehtorit ja apulaisrehtorit	18	21	25	25
Lukiokoulutuksen opetushenkilöstö (sis. vakinaisen kirjastosihteerin)	502	492	519	519
Stadin ammatti- ja aikuisopiston rehtorit, apulaisrehtorit ja koulutuspäälliköt	37	37	37	37
Stadin ammatti- ja aikuisopiston opetushenkilöstö	958	894	913	913
Stadin ammatti- ja aikuisopiston opetusta tukeva henkilöstö	130	133	131	131
Psykologit ja kuraattorit	81	78	81	81
Työväenopiston apulaisrehtori ja koulutuspäälliköt	4	4	4	4
Työväenopiston opetushenkilöstö	119	108	107	111
Työväenopiston opetusta tukeva henkilöstö	13	11	13	13
Palvelukokonaisuuden johto	5	5	5	5
RUOTSINKIELISET PALVELUT, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	996	1 002	1002	1000
Päiväkodin johtajat	16	16	16	16
Varhaiskasvatuksen opettajat	165	172	176	176
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat	194	205	212	212
Kasvatusta tukeva henkilöstö	49	48	48	47
Varhaiskasvatuksen henkilöstö yhteensä	424	441	452	451
Perusopetuksen rehtorit ja apulaisrehtorit	12	12	12	12
Perusopetuksen opetushenkilöstö	349	339	327	327
Koulunkäyntiavustajat	31	31	31	31
Psykologit ja kuraattorit	15	15	16	15
Perusopetuksen henkilöstö yhteensä	407	397	386	385
Lukiokoulutuksen rehtorit ja apulaisrehtorit	4	4	4	4
Lukiokoulutuksen opetushenkilöstö	91	92	91	91
Psykologit ja kuraattorit	9	8	8	8
Lukion henkilöstö yhteensä	104	104	103	103
Arbiksen opetushenkilöstö	22	23	23	23
Arbiksen opetusta tukeva henkilöstö	7	7	7	7
Arbiksen henkilöstö yhteensä	29	30	30	30
Palvelukokonaisuuden johto	5	5	5	5
Palvelukokonaisuuden asiantuntija- ja toimistohenkilöstö	27	25	26	26
Palvelukokonaisuuden johto ja hallinto	32	30	31	31
HALLINTO, HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	508	522	526	524

KORONASTA PALAUTUMINEN

Kasvatuksen ja koulutuksen palveluiden merkittävyys on entisestään korostunut koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan aikana. Alueelliset ja sosioekonomiset erot näkyvät oppimisessa ja kouluttautumisessa Helsingissä. Koronan aiheuttama poikkeustila on syventänyt eroja edelleen. Etäopetuksen aikana osaamis- ja oppimisvajetta on syntynyt erityisesti niille lapsille ja nuorille, joilla jo ennen poikkeusoloja oli vaikeuksia oppimisessa ja koulunkäynnissä.

Palautumisen kannalta keskeistä on varmistaa peruspalveluiden **laatu ja saatavuus**. Lasten ja nuorten poissaoloja seurataan systemaattisesti sekä kohdennetaan tukitoimia erityisesti niille perheille, joiden lapsilla on pitkiä poissaoloja. Oppimisvajaiden paikkaamiseksi lisätään ja tehostetaan tukiopetusta, osa-aikaista erityisopetusta, suomi toisena kielenä opetusta ja oppilaanohjausta, kartoitetaan kesken tai suorittamatta jääneet opinnot sekä päivitetään opintosuunnitelmat.

Toisen asteen koulutuksessa opintojen viivästyminen ja erityisesti ammatillisessa koulutuksessa työssäoppimisen toteutumisen vaikeudet lisäävät ohjauksen ja opetuksen tarpeita. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteet lisäävät **opiskeluhuollon** palvelujen tarvetta.

Koulutus lisää hyvinvointia olemalla merkittävä **työllistymisen takaaja**. Koronakriisi on kohdistunut erityisesti nuorten työllisyyteen ja kriisin aikana työmarkkinoille tuleviin, millä on pitkäkestoisia vaikutuksia kyseisten sukupolvien tulokehitykseen ja työuriin. Koronasta palautumisen kannalta keskeistä on nuorten työllistymisen varmistaminen. Toimialan tehtävä on vastata muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin ja turvata työmarkkinoiden ulkopuolella oleville nuorille ja aikuisille mahdollisuus koulutukseen. Työllisyyden kuntakokeilulla luodaan sujuvampia ratkaisuja asiakkaille.

Koronakriisi on vaikuttanut henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen. Työ koronakriisin aikana on ollut nopeasti muuttuvaa ja kuormittavaa toimialan kaikilla tasoilla. Henkilöstön hyvinvoinnin tukemisessa ja parantamisessa hyödynnetään Kunta10 -tuloksia.

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila ja nopea siirtyminen etäopetukseen muutti ja vauhditti **digitaalisia toimintatapoja** opetuksessa. Tällä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia palvelutuotannon kehittämiseen. Palautumisen kannalta merkittävää on edelleen kehittää älykkäitä oppimisympäristöjä, jotka varmistavat muuttavissa tilanteissa oppijoiden hyvinvoinnin, osaamisen kerryttämisen sekä yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksen.

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Toiminnan mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki Kestävän kasvun turvaaminen Uudistuvat palvelut	Varmistaa kasvatuksen ja koulutuksen palveluiden laatu ja saatavuus sekä vastata korona-poikkeustilanteesta johtuvaan osaamis- ja oppimisvajeseen. Edistää nuorten työllistymistä ammatillisen koulutuksen tarjonnalla.	1. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste 2. Peruskoulun päättötodistuksen saaneet 3. Ylioppilaskirjoitusten tulokset, ero valtakunnalliseen keskiarvoon 4. Ammatillinen koulutuksen negatiivinen keskeyttäminen	Palveluiden saavutettavuus Taloudellisesti kestävä kehitys Syrjäytymisen ehkäisy Osallisuus Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Työllisyys Palautuminen

TULOSBUDJETIN ERITTELY PALVELUKOKONAISUUKSITTAIN

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus	TB	Ennuste	TAE	TB	Muutos 2021 TB-TAE 2021	
	2020	2020	2021	2021	1 000 €	%
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Tulot yhteensä	35 268	33 168	35 268	35 268	0	0,0 %
Menot yhteensä	413 994	419 703	415 278	417 499	2 221	0,5 %
Toimintakate	-378 726	-386 535	-380 010	-382 231	-2 221	0,6 %

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus tuottaa suomenkielisiä varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluja, suomenkielistä iltapäivä- ja leikkipuistotoimintaa sekä perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa kaupungin avustamana toimintana. Palvelukokonaisuus vastaa koko kaupungin yksityisen hoidon tuesta ja kotihoidontuesta. Lisäksi palvelukokonaisuus vastaa yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 24.11.2020 uudesta aluejaosta varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, joka astuu voimaan 1.1.2021. Päätöksen mukaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen alueellisia palveluita on yhdeksän. Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksen ja valvonnan palvelu vastaa kaupunkitasoisesti suomen- ja muun kuin ruotsinkielisen yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksesta ja valvonnasta.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinointi sekä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminta siirtyvät vuoden 2021 alusta perusopetuksen palvelukokonaisuuden järjestettäväksi.

Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon

Varhaiskasvatusta on varauduttu järjestämään kokonaisuudessaan 36 200 asiakkaalle, mikä on noin 500 lasta vähemmän kuin talousarviossa vuonna 2020. Kaupungin omissa päiväkodeissa olevien lasten määrän ennustetaan kasvavan lähes 900 lapsella. Varhaiskasvatuksen asiakasmääräennusteisiin vaikuttaa syntyvyyden lasku. Asiakasmäärän ennustamista vaikeuttaa kotihoidon tuen Helsinki-lisän poisto yli 1- vuotiailta. Lisäksi varhaiskasvatuksen kysyntään vaikuttavat työllisyystilanne sekä perheiden valinnat eri varhaiskasvatusmuotojen välillä. Kaupunkistrategian mukaisesti tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää lähipäiväkotiperiaatetta.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on vieraskielisiä lapsia 5 800 eli 22 % kaikista lapsista. Vieraskielisten lasten määrä kasvaa edelleen. Erityistä tukea tarvitsevien lasten suhteellisen määrän (9 %) arvioidaan pysyvän ennallaan. Kunnallisessa suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa tämä tarkoittaa 2 300 lasta.

Kaupunginhallitus päätti 16.11.2020 talousarviokäsittelyn yhteydessä, että kotihoidon tuen Helsinki-lisä poistetaan yli 1 -vuotiailta 1.6.2021 alkaen. Tällä arvioidaan saatavan 5,1 miljoonan euron säästöt vuonna 2021.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki muuttuu 1.8.2021 alkaen siten, että asiakasmaksuja alennetaan nostamalla tuloeroja 31 prosenttia. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja alennetaan siten, että toisesta lapsesta perittävä maksu olisi 40 prosenttia nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos laskee

asiakasmaksutuloja, mutta määrää on vaikea arvioida. Lisäksi asiakasmaksujen alentaminen voi nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta.

Kaupunginhallitus kirjasi talousarvioon, että varhaiskasvatuksen henkilöstön työoloja kehitetään ja lisätään työn houkuttelevuutta tarkoituksenmukaisilla keinoilla, esimerkiksi työsuhteulkoiluasulla.

Asiakasmäärän muutos varhaiskasvatuksen eri palveluissa kasvattaa määrärahoja miljoona euroa.

Tilavuokrien korotuksiin on varattu määrärahaa 3,6 miljoona euroa. Pääosa korotuksista johtuu uusista tiloista. Viime vuosina varhaiskasvatuksessa ei ole ollut riittävästi tilapaikkoja. Uudet päiväkodit kohdennetaan alueellisesti palvelutarpeen mukaan.

Varhaiskasvatuksen varsinaisen henkilöstön määrä kasvaa 250 henkilöllä vuoteen 2020 verrattuna. Henkilöstömäärän kasvu johtuu lapsimäärän kasvusta kaupungin omissa päiväkodeissa. Henkilöstömäärää täsmennetään lapsimäärää vastaavaksi. Tilannetta seurataan täyttöasteen kautta.

Uusi varhaiskasvatuslaki vaikuttaa henkilöstön rakenteeseen kasvattaen varhaiskasvatuksen opettajien suhteellista määrää henkilöstöstä. Varhaiskasvatuslain edellyttämään henkilöstörakenteen muutokseen on varattu 400 000 euroa. Talousarviokaudella jatketaan toimenpiteitä varhaiskasvatuksen opettajien ja lastenhoitajien saatavuuden parantamiseksi. Asiakasohjauksen kehittämiseen varataan 150 000 euroa.

Varhaiskasvatukselle ei voida asettaa tuottavuustavoitetta, johtuen toiminnan lakisääteisestä henkilöstö- ja ryhmäkokomitoituksesta. Varhaiskasvatuksen tuottavuustoimenpiteenä laajennetaan ruoka- ja siivouspalveluiden kilpailuttamista sekä poistetaan kotihoidon tuen Helsinki-lisä yli 1 - vuotiailta 1.6.2021 alkaen.

Perusopetuksen palvelukokonaisuus

Perusopetuksen palvelukokonaisuus	TB	Ennuste	TAE	TB	Muutos 2021 TB-TAE 2021	
	2020	2020	2021	2021	1 000 €	%
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Tulot yhteensä	9 500	12 700	9 500	9 500	0	0,0 %
Menot yhteensä	379 341	373 914	380 537	385 706	5 169	1,4 %
Toimintakate	-369 841	-361 214	-371 037	-376 206	-5 169	1,4 %

Perusopetuksen palvelukokonaisuus järjestää suomenkielistä perusopetusta ja muuta perusopetuslain mukaista toimintaa lukuun ottamatta esiopetusta. Esi- ja perusopetuksen oppilashuoltopalvelut tuottavat esi- ja perusopetuksen yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuoltopalvelun yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Palveluun kuuluvat psykologi- ja kuraattoripalvelut kaupungin kouluille ja esiopetukselle sekä osin yksityisille ja valtion kouluille.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 24.11.2020 uudesta aluejaosta varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Päätöksen mukaan vuonna 2021 perusopetusalueita on seitsemän. Perusopetuksen alueellisten palveluiden yksiköt järjestävät perusopetusta alueen kouluissa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinointi sekä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminta siirtyvät vuoden 2021 alusta varhaiskasvatuksen palvelukokonaisuudesta perusopetuksen palvelukokonaisuuden järjestettäväksi. Kehitysvammaisten ja autististen lasten iltapäivätoiminta siirtyi 1.8.2020 perusopetuspalvelun järjestämiseksi.

Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon

Perusopetusta on varauduttu järjestämään 42 200 oppilaalle. Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan kasvavan 1000 oppilaalla verrattuna vuoden 2020 talousarvioon. Suomenkielisen perusopetuksen oppilaista on vieraskielisiä yli 22,8 %, eli 9700 oppilasta. Vieraskielisten oppilaiden määrä tulee lisääntymään ja sen arvioidaan kasvavan vuonna 2021 24 prosenttiin.

Erityisoppilaiden suhteellisen osuuden arvioidaan olevan 13,5 % kaikista oppilaista, eli 5 500 oppilasta. Erityisoppilaiden suhteellinen osuus on kasvanut viime vuosina.

Oppilasmäärän kasvuun on varattu määrärahoja 6,8 miljoonaa euroa. Varaus kattaa opetushenkilöstön palkat, tarvikehankinnat sekä kuljetus- ja ruokailukustannukset. Lisäksi siihen sisältyy ennakoitu lisäystarve vieraskielisten oppilaiden valmistavassa opetuksessa ja suomi toisena kielenä opetuksessa sekä erityisen tuen oppilaiden palvelut.

Koululaisten iltapäivätoiminnan oppilaita ennustetaan olevan noin 11 500, joista kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa on 4 100 ja muiden järjestämässä avustettavassa iltapäivätoiminnassa 6 900 oppilasta. Leikkipuistojen koululaisten iltapäivätoiminnassa on 2 500 koululaista. Toiminta järjestetään elokuusta 2021 alkaen perusopetuslain mukaisena koululaisten iltapäivätoimintana.

Tulosbudjetissa on varauduttu kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminnan siirtoon varhaiskasvatuksen palvelukokonaisuudesta perusopetuksen palvelukokonaisuuteen 3,5 miljoonalla eurolla.

Henkilöstön määrän ennakoitaan kasvavan 120 henkilöllä verrattuna vuoteen 2020. Kasvu johtuu pääosin kehitysvammaisten oppilaiden iltapäivätoiminnan siirrosta johtuvalla henkilöstömäärän kasvulla. Opetushenkilöstön määrän ennakoitaan laskevan tuottavuustoimien johdosta.

Tilavuokrien korotuksiin ja uusien tilojen vuokriin on varattu 7,7 miljoonaa euroa.

Perusopetuksen tuottavuustavoite toteutetaan vähentämällä jako- ja kerhotunteja sekä samanaikaisopetusta ja ryhmäkokoja kasvattamalla. Käytännössä tämä tarkoittaa opetushenkilöstön määrän vähentämistä kouluissa.

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus	TB 2020 1 000 €	Ennuste 2020 1 000 €	TAE 2021 1 000 €	TB 2021 1 000 €	Muutos 2021 TB-TAE 2021 1 000 € %	
Tulot yhteensä	6 135	10 000	6 135	6 135	0	0,0 %
Menot yhteensä	197 926	196 818	198 870	201 094	2 224	1,1 %
Toimintakate	-191 791	-186 818	-192 735	-194 959	-2 224	1,2 %

Määrärahajako palveluittain vuoden 2021 tulosbudjetissa:

Lukio- ja ammatillinen koulutus sekä vapaa sivistystyö TB 2021	Tulot (1 000 eur)	Menot (1 000 eur)
Ammatillinen koulutus	3 605	121 228
Suomenkielinen lukiokoulutus	330	63 218
Suomenkielinen vapaa sivistystyö	2 200	12 308
Toisen asteen opiskelijahuolto	-	4 025
Palvelukokonaisuuden yhteiset rahat	-	315
	6 135	201 094

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus vastaa suomenkielisen lukio- ja aikuislukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja suomenkielisen vapaan sivistystyön sekä toisen asteen opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä. Tämän lisäksi palvelukokonaisuuden vastuulla ovat myös lukiokoulutukseen valmistava koulutus (luva), oppisopimuskoulutus, työllisyshoidon koulutukset, maahanmuuttajien koulutus, ammatilliseen koulutuksen valmentava koulutus (valma) ja nuorten työpajatoiminta. Palvelukokonaisuus tuottaa myös yksityisten oppilaitosten opiskelijahuollon palvelut.

Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon

Lukiokoulutus

Suomenkielisten lukiolaisten määrän arvioidaan kasvavan 500 opiskelijalla vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Helsingin kaupungin ylläpitämissä suomenkielisissä lukioissa arvioidaan olevan 8 070 opiskelijaa, joista vieraskielisiä 16,2 %. Henkilöstömäärään arvioidaan kasvavan 30 henkilöllä vuoteen 2020 verrattuna asiakasmäärän kasvusta johtuen.

Tulosbudjetissa on varauduttu opiskelijamäärän kasvuun 2,4 miljoonalla ja vuokrien kasvuun 2 miljoonalla eurolla. Tulosbudjetissa ei ole varauduttu oppivelvollisuuden laajentamiseen.

Vuoden 2021 tulosbudjettiin sisältyy lukioille tuottavuustavoite. Lukiokoulutuksessa kehitetään kurssien tuotantotapoja. Tavoitteena on, ettei tuottavuustavoite vaikuta oleellisesti lukiolaisten opiskelumahdollisuuksiin.

Ammatillinen koulutus, Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Ammatillista koulutusta järjestetään järjestämisluvan mukaisesti. Stadin ammatti- ja aikuisopistolla on järjestämislupa 8 947 opiskelijavuoteen. Vieraskielisten opiskelijoiden määrä on noin 5 600 opiskelijaa, joka on 44 % kokonaisopiskelijamäärästä.

Ammatillisen koulutuksen tarve kasvaa Helsingissä perustuen väestömäärän, erityisesti maahanmuuttajataustaisen väestömäärän kasvuun sekä ammattityöntekijöiden työvoimapoistumaan. Vuonna 2020 Stadin ammatti- ja aikuisopisto sai 1029 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaansa. On todennäköistä, että opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää vastaavaan suuruiseen harkinnanvaraisen lisäyksen Stadin ammatti- ja aikuisopistolle myös vuonna 2021. Perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijamäärän ennustetaan kasvavan 110 opiskelijalla.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston henkilöstömäärä kasvaa 20 henkilöllä vuoteen 2020 verrattuna.

Tulosbudjetissa on varauduttu vuokrien kasvuun 0,7 miljoonalla eurolla ja perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijamäärän kasvuun 0,6 miljoonalla eurolla.

Tulosbudjetissa ei ole varauduttu oppivelvollisuuden laajentamiseen eikä mahdollisiin työllisyyden kuntakokeilusta aiheutuviin kustannuksiin.

Talousarvioesitykseen sisältyy tuottavuustavoite ammatilliselle koulutukselle. Ammatillisen koulutuksen tuottavuutta parannetaan kasvattamalla työelämässä oppimisen osuutta opinnoista, ja tarkastelemalla koulutustarjontaa vähentämällä ei-vetovoimaista koulutusta.

Vapaa sivistystyö

Vapaan sivistystyön kohderyhmä kasvaa määrällisesti asukasmäärän kasvaessa. Opetustunteja tarjotaan 3 000 vähemmän kuin vuonna 2020, yhteensä 103 000 tuntia. Opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita. Yhtenä tavoitettavana kohderyhmänä on maahanmuuttajataustaiset helsinkiläiset, joita tällä hetkellä opiskelijoista on 16 %.

Vapaassa sivistystyössä kehitetään tuottavuutta kehittämällä opetustarjonnan tuotantotapoja, kurssitarjontaa vähentämällä ja tehostamalla tilankäyttöä.

Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus

Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus	TB	Ennuste	TAE	TB	Muutos 2021 TB-TAE 2021	
	2020	2020	2021	2021	1 000 €	%
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Tulot yhteensä	5 217	5 237	5 217	5 217	0	0,0 %
Menot yhteensä	82 981	83 575	82 906	83 140	234	0,3 %
Toimintakate	-77 764	-78 338	-77 689	-77 923	-234	0,3 %

Määrärahajako palveluittain vuoden 2021 tulosbudjetissa:

Ruotsinkieliset palvelut TB 2021	Tulot (1 000 eur)	Menot (1 000 eur)
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	3 780	29 887
Ruotsinkielinen perusopetus	927	37 797
Ruotsinkielinen lukiokoulutus	10	10 412
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö	500	3 131
Asiantuntija- ja toimistopalvelut	-	1 913
	5 217	83 140

Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus tuottaa kaupungin ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, leikkipuistotoiminnan, perusopetuksen ja muun perusopetuslain mukaisen opetuksen, lukiokoulutuksen, nuorten työpajatoiminnan sekä vapaan sivistystyön palvelut. Lisäksi palvelukokonaisuus tuottaa ruotsinkieliset asiantuntija- ja toimistopalvelut sekä oppilashuollon palvelut.

Keskeiset muutokset verrattuna vuoden 2020 talousarvioon

Varhaiskasvatus

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen asiakasmäärä kasvaa hieman verrattuna vuoteen 2020. Ruotsinkielistä varhaiskasvatusta tarjotaan jatkossakin päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. 9 % ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta toteutetaan ostopalveluna.

Tulosbudjetissa on varauduttu kasvaviin tilavuokriin 0,4 miljoonalla eurolla.

Kehitysvammaisten iltapäivätoiminta on siirtynyt varhaiskasvatuksesta perusopetuksen järjestettäväksi. Toiminnan määrärahat 0,7 miljoonaa euroa siirretään tulosbudjetissa ruotsinkieliseen perusopetukseen.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen henkilöstö kasvaa 10 henkilöllä vuoteen 2020 verrattuna.

Ruotsinkieliselle varhaiskasvatukselle ei voida asettaa tuottavuustavoitetta, johtuen toiminnan lakisääteisestä henkilöstö- ja ryhmäkokomitoituksesta.

Perusopetus

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärä lisääntyy ennusteen mukaan 130 oppilaalla vuoteen 2020 verrattuna. Tähän on varattu määrärahoja 1,1 miljoonaa euroa. Varaus kattaa opetushenkilöstön palkat, tarvikehankinnat sekä kuljetus- ja ruokailukustannukset.

Ruotsinkielisen perusopetuksen tilavuokrat pysyvät samalla tasolla verrattuna vuoteen 2020. Henkilöstömäärä laskee hieman vuoteen 2020 verrattuna.

Kehitysvammaisten iltapäivätoiminta siirtyy varhaiskasvatuksesta perusopetuksen järjestettäväksi. Toiminnan määrärahat 0,7 miljoonaa euroa siirretään tulosbudjetissa ruotsinkieliseen perusopetukseen.

Toiminnan tuottavuutta totutetaan jako- ja kerhotunteja sekä samanaikaisopetusta vähentämällä ja ryhmäkokoja kasvattamalla.

Lukiokoulutus

Ruotsinkielisten lukiolaisten määrä kasvaa noin 30 opiskelijalla verrattuna vuoteen 2020. Helsingin kaupungin ylläpitämissä ruotsinkielisissä lukioissa arvioidaan olevan noin 1 280 opiskelijaa.

Ruotsinkielisen lukiopetuksen vuokrat pysyvät vuoden 2020 tasolla.

Tulosbudjetissa ei ole varauduttu oppivelvollisuuden laajentamiseen.

Vuoden 2021 tulosbudjettiin sisältyy lukioille tuottavuustavoite. Lukiokoulutuksessa kehitetään kurssien tuotantotapoja tarjoamalla yhteisiä ja verkkopohjaisia kursseja. Tavoitteena on, ettei tuottavuustavoite vaikuta oleellisesti lukiolaisten opiskelumahdollisuuksiin.

Vapaa sivistystyö

Ruotsinkielisessä vapaassa sivistystyössä tarjotaan 1000 opetustuntia vähemmän kuin vuonna 2020. Vapaan sivistystyön opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita. Yksi tärkeä tehtävä on kotoutumiskoulutus. Arbiksen opiskelijoista noin 13 % on maahanmuuttajataustaisia.

Vapaassa sivistystyössä kehitetään tuottavuutta vähentämällä opetustarjontaa, tehostamalla tilankäyttöä ja kehittämällä tarjonnan tuotantotapoja. Vapaan sivistystyön kehittämistyössä turvataan Arbiksen nykyinen omaleimaisuus, ruotsinkielisenä vapaan sivistystyön toimijana ja kohtaamispaikkana.

Asiantuntija- ja toimistopalvelut

Asiantuntija- ja toimistopalvelujen resurssit pysyvät samalla tasolla kuin vuonna 2020. Asiakasmäärän kasvuun vastataan tehostamalla nykyisiä toimintamalleja.

Toimialan hallinto

Toimialan hallinto	TB	Ennuste	TAE	TB	Muutos 2021 TB-TAE 2021	
	2020	2020	2021	2021	1 000 €	%
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Tulot yhteensä	3 059	3 310	3 059	3 059	0	0,0 %
Menot yhteensä	165 377	173 033	182 028	182 026	-2	0,0 %
Toimintakate	-162 318	-169 723	-178 969	-178 967	2	0,0 %

Hallinto tuottaa päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, kehittämisspalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, tietohallintopalvelut, tilapalvelut sekä viestintäpalvelut. Hallinnon henkilöstöstä puolet eli 250 henkilöä työskentelee kouluilla ja oppilaitoksissa koulu-, lukio-, ja opistosuhteereinä, opistoisäntinä sekä kalustehuoltajina sekä ict-tukihenkilöinä.

Rahoituslaskelma sisältää toimialan hallinnon menot 30,8 miljoonaa euroa, päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tukipalvelut 48,7 miljoonaa euroa sekä hallinto- ja tukipalveluiden kohdistetut korvaukset ja avustukset 102,5 miljoonaa euroa. Korvauksista pääosa on tiliryhmän palveluiden ostot alla.

Toimialan tietohallinnosta osa toiminnoista siirtyy kaupunginkansliaan, kaupungin yhteiseen tietohallintoon eli digitaalisen perustaan.

HALLINTO- JA TUKIPALVELUIDEN MENOT		TB 2021
		1 000 €
Toimialan hallinnon kustannukset		30 818
Päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten tukipalvelut		48 690
Koulujen ja oppilaitosten sihteeripalvelut	4 840	
Teknisen työn tilojen laitteiden huolto ja ylläpito	1 190	
Toimialan kehittämispalvelut	3 570	
Kiinteistöjen ja kaluston kunnossapito	12 520	
Vapaan sivistystyön vahtimestaripalvelut	1 160	
Tietohallinnon järjestelmä- ja kehittämispalvelut	18 380	
Viestintä- ja markkinointimenot	1 100	
Toimialan palveluissa tapahtuvat muutokset	7 120	
YHTEENSÄ		79 508

Korvaukset ja avustukset

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan korvaukset ja avustukset ovat kokonaisuudessaan 161,6 miljoonaa euroa.

Toimiala korvaa helsinkiläisten oppilaiden koulunkäyntikuluja muualla kuin Helsingin kaupungin peruskouluissa opiskelevien oppilaiden osalta. Yksityisille ja valtion kouluille maksettavat clearing-korvaukset ovat 81,7 miljoonaa euroa. Muille kunnille maksettavat korvaukset ovat 10,4 miljoonaa euroa. Peruskoulun oppilaiden iltapäivätoimintaa järjestäville järjestöille maksettavat avustukset ovat 9,6 miljoonaa euroa.

Kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen avustukset sisältyvät varhaiskasvatuksen budjettiin ja ne ovat 58,8 miljoonaa euroa.

Hallinto- ja tukipalveluiden korvaukset ja avustukset:

KORVAUKSET JA AVUSTUKSET HALLINNOSSA		TB 2021
		1 000 €
Valtiolle maksettavat korvaukset	19 206	
Kunnille maksettavat korvaukset	10 407	
Yksityisille maksettavat korvaukset	62 492	
Iltapäivätoiminnan avustukset järjestöille	9 620	
Muut korvaukset ja avustukset	793	
YHTEENSÄ		102 518

IRTAIMEN OMAISUUDEN INVESTOINTIMÄÄRÄRAHAT

Talousarvio- kohta	TP	TB	TB	Muutos TB-TB	TSE	TSE
	2019	2020	2021	2020 -2021	2022	2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%	1 000 €	1 000 €

IRTAIMEN OMAISUUDEN PERUSHANKINTA

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA

Tietotekniikkapalvelut ja kehittäminen	14 696	12 240	8 140	-33,5	12 538	10 367
Muut hankinnat	11 634	10 060	12 060	19,9	10 629	8 521
Irtaimen omaisuuden perushankinta, menot yhteensä	26 330	22 300	20 200	-9,4	23 167	18 888
Menot	26 330	22 300	20 200	-9,4	23 167	18 888
Tulot						
Toimintakate	26 330	22 300	20 200	-9,4	23 167	18 888

Tietohallinnon investoinnit

Toimialan tietohallintopalvelut kehittävät yhdessä käyttäjien kanssa digitaalisia ratkaisuja ja vastaavat toiminnassa olevien tietoteknisten ratkaisujen häiriöttömästä toiminnasta. Tietotekniikan laitehankintojen avulla varmistetaan, että opetuksessa on käytössä ajanmukaiset digitaaliset oppimisympäristöt.

Investointimäärärahaassa on varaus toimipisteiden perusparannushankkeiden ja uudiskohteiden laitehankintoihin. Laitehankinnat määritellään ja priorisoidaan yhdessä käyttäjien kanssa.

Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa käytettävän asiakastietojärjestelmän (ASTI) kehittäminen keskittyy vuonna 2021 varhaiskasvatuksen Effica-järjestelmän korvaavan järjestelmän kehittämiseen. Muita kehittämiskohteita ovat digitaalinen oppimisympäristö sekä tekoälypohjainen oppimisanalytiikka.

Toimialan tietotekniikkainvestointimäärärahoista siirtyy miljoona euroa kaupunginkansliaan, kaupungin yhteiseen tietohallintoon eli digitaalisen perustan käyttöön.

Muut investoinnit

Aleksis Kiven peruskoulun sekä Lautasaaren ja Pihlajiston ala-asteiden perusparannushankkeisiin on varattu investointimäärärahaa kaluste- ja laiteinvestointeihin 2,1 miljoonaa euroa. Etu-Töölön ja Kallion lukiodien perusparannushankkeiden kalustamiseen ja varustamiseen on varattu noin 1,0 miljoona euroa investointimäärärahaa.

Vuosaaren lukion uudisrakennushankkeeseen on varattu kalustamiseen ja varustamiseen investointimäärärahaa noin 0,7 miljoonaa euroa. Lasten päiväkotien Kukkaniitty/Blomängen ja Hopealaakso/Silverdalen kalustamiseen on varattu yhteensä noin 0,5 miljoonaa euroa.

Teknisen työn tilojen varustamiseen on varattu yhteensä noin 1,5 miljoonaa euroa. Lisäksi suomen-että ruotsinkielisen vapaan sivistystyön kohteisiin on varattu määrärahat muihin hankintoihin.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston kone-, laite- sekä ajoneuvohankintoihin on varattu yhteensä 3,3 miljoonaa euroa. Oppimisympäristöjä ylläpidetään ajanmukaisilla välineillä, koneilla ja laitteilla. Työelämärelevanteilla oppimisympäristöillä varmistetaan ajantasainen ja yritysten tarvitsema osaaminen. Merkittävimmät hankinnat tehdään tekniikan aloilla sekä logistiikka- ja kuljetusalalla. Sähkö- ja automaatioalan oppimisympäristöjä päivitetään vastaamaan voimakkaasti kehittyvän alan opetustarpeisiin. Autoalalle hankitaan uuden teknologian autoja ja logistiikka- ja kuljetusalalle ajo-opetukseen hiilineutraali sähkökuorma-auto.